

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 19

1680 – 1681

1680: 1

Hielp Gud Fader i Euighed, Til Lyche frembgang och Salighed.

Anno 1680 den 3 Marty blef holden **Almindelig Schatte og Sageting paa Frechow Tingstue i Herløe schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Oluf Landtzuig Lensmand, Steffen Tuedt, Mogens Tuedt, Oluf Frechow, Niels MoldeKlef, Arne Hestnes, Oluf Kleppe, Jacob Schurtuet, Jacob Kouersbøe, Niels Sæle, Laugrettismend og en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste schattebref for Neruerende Aar.

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling om Ko/nglig M/ajestets Korn Tiende her i Stiftet, Sampt Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdspenge,

Welb/iu/r/dig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten opbyde Hans Ledige Gaa\r/der om nogen Soldatter som hafuer tient hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen fremKom som dennem Ville bøxle.

Niels Mattisen Rosland Kaarit til Laugrettismand.

Anno 1680 den 4 Marty blef holden **Schatte och Sage Ting paa Allenfit Tingstue i Allenfit schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fogit Peder Andersen, Lauritz Mundal Lensmand, Brynild Quam/m/e, Hans Fosse, Arne Quam/m/e, Niels Tuedt, Aschild Nebstad, Knud Beraas, Børge Hielmtuedt, Lars Lechnes, Oluf Espeland, Mattis Hougsdal, Joen Nesse, Laugrettismend, og en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Neruerende Aar.

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling, om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i *Steftnt (Stiftet), Sampt Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdspenge.

1680: 1b

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten opbyde hans Ledige Gaarder om nogen som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxle, Men ingen fremKomb eller gaf sig tilKiende som dem Ville bøxle.

Christian Beraas Stefnt Knud Beraas, formedelst hand hafuer oprefuet, En holwejte af Steen som hafuer Verit af Arrildz tid, huor for hand formeener at hand har giort V-ret, Knud møtte og foregaf at Vejten hafr gaaet der af Arrildz tid, Men sagde at Christian Stoppede Vejten igien da hand Kom til Gaarden; Og bekiende Knud at hand hafuer oprefuet Vejten gandsche *Igiemmel (igjennem) som Var giort af Steen, *Igiemmel (igjennem) Aggeren; Afsagt, Eftterdj Knud Beraas iche beuiser at Christian Beraas hafuer Stoppet Vejten igien, Men Kund efter hans Egen

bekiendelse hafuer Vejten oprefuet huilchet hand hafuer giort Vden foregaaende Loug og Domb, Endog den hafuer Verit der af Arrildz tid, Da bør Knud strax at Ligge og giøre Vejten paa samme Sted igien lige saa god som den Var tilforne. Men om hand formeener at Vil hafue Rettens Middel der paa stedet, da naar hand Louglig Stefner og Kalder Kand saadant hannem iche Vejres (negtes).

Borgemester Lauritz Sørensen Lod Læse Eftterschrefne opbydelse, Efttersom berettis at en Enche paa Settre Vdj Alenfit schibrede {Tingstue} Ved Nafn Britte Nielsdatter iche schal Vere god for, hindis Gaardepart, lenger at bruge, Og de som samme Gaard eftter Sl: (salig) Hr:

1680: 2

Præsidenten Vdlagt, ere langt herfra boende, Da paa det samme Jordepart, ej schulle ligge Øde, Vedkommende til schade, Begieris Tienist/ig at samme part til først hollende Ting, maa Vdbydis af Rettens betiendte, om nogen findis som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets der for/schref/ne part Vil Leje og til brugs for billig bøxsle tiltræde,
Bergen den 30 Marty A/nn/o 1680 Lauritz Sørensen
Men ingen fremKom som for/schref/ne Jordepart i Settre Ville bøxsle.

Kaaret til Laugrettismend, Oluf Nielsen Nebstad og Anders Arnesen Semb.

Anno 1680 den 5 Marty blev holden **Schatte og Sageting paa Radøe schibredz Tingstue i Radøe schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Hans Tougle Lensmand, Østen Fieldzende, Oluf Soelem, Oluf Wildanger, Mogens Manger,

Da blev Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Neruerende Aar;

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling, om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Steftet, Sampt Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de *Mannitlig (maanitlig) Rytterholdspenge.

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten opbyde, hans Ledige Gaarder om nogen som hafuer Tiendt Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som dem Ville bøxsle;

Kaaret til Laugrettismend Peder Sør *Uetaas (Wetaas) og Endre Nord Wetaas;

1680: 2b

Anno 1680 den 6 Marty blev holden **Schatte og Sageting paa Lyren Tingstue I Lindaas schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Ifuer Fammestad Lensmand, Lauritz Hopland, Besse Røsnes, Hans Kiellegaf, Oluf Sundzbøe, Elling Hellistuet, Hans Qualuog,

Da blev Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Neruerende Aar;

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling, om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Steftet, Sampt Høe og Kornschatt, for 1679. Item

huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdzpenge;

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten opbyde hans Ledige Gaarder, om nogen som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som bøxsle Ville.

Kaaret til Laugrettismend, Michel Schaarnes og Ifuer Niøtten.

Anno 1680 den 8 Marty blef holden **Schatte og Sageting paa Halsuig Tingstue I Gulen schibred** Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen Jacob Oppedal Lensmand, Johannes Høeuig, Lars Hougsdal, Jon Golten, Østen Houge, Ifuer Nordgule, Gulich Torsuig Jørgen Myhre, Jon Høeuig, Mogens Risnes Niels Nordgulen, Michel Eide, Jon Dahle, Peder Dyrgrøf, Laugrettismend og En deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste

1680: 3

Schattebref for Neruerende Aar;

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Steftet, Sampt Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdzpenge.

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten opbyde Hans Ledige Gaarder, om nogen som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som dennem Ville bøxsle;

Fogden Steftnt Endre Pedersen Nordgulen formedelst hand med sin Festemøe har Aflet barn, førend hand er kommen med hinde I Egteschab. Endre møtte og beKiende at hand er fest med hinde og har Aflet barn tilsammen, Men iche endnu haft Bryllup, Men som hand er en Soldat da henuises Sagen til KrigsRetten efter hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning.

Anno 1680 den 10 Marty blef holden **Waarting paa Eide Tingstue I Echanger schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen Mogens Essemb Lensmand, Oluf Echanger, Jørgen Biørge, Erich Fyllingsnes, Johanis Vrdal, Anders Hindenes Oluf Eide, Erich Todtland, Oluf Øfre Echanger,

Da blef Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Neruerende Aar;

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende h/e/r i Steftet, Sampt Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdzpenge.

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten opbyde hans Ledige Gaarder, om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som Ville bøxsle.

1680: 3b

Rasmus Myhr Stefnt Hans Myhr, formedelst hand hafuer gierdet Ind paa hans beste Eng som iche hafuer Verit Gierdet tilforn hannem paa hans Eng til schade, Saa og at hand iche hafr Kiørt den gamble Veje Men paa hans Eng til schade, Sampt for hand Tagit En Humble haufue (humlehage) til sig som de brugte huer en halfpert af; Disligeste formedelst hand hafr Slaget hannem Ofuer Ende I hans Egen Lade Hans møtte og beKiende at hand gjorde Giærdet af Steen noget Lenger Ind paa hans Eng End den Var tilforne; Oluf Echanger beKiende at hand efter Lensmandens befaling besigtedet Gierdet Tillige med Siur Eidtnes og er den gjort En Alen og To Q/uar/teer ($1 \text{ og } 2/4 = 1 \text{ } 1/2$ alen) Lenger Ind paa Rasmus Eng End giærdet hafuer Verit tilforn. Sagde hand iche hafr Giort hans Eng til schade. Til Humle Haufuen Suarede hand at hand iche hafuer formeent Rasmus at bruge sin halfuedeel der af. Mogens Høeland Proufuede at hand Saae Rasmus og Hans Spendte efter hinanden paa Engen Ved Steen Giærdet og Løb Rasmus derfra og Hans efter hannem hiem i hans Lade Men om nogen Slagsmaal og huorledis der til gich Viste hand iche, Vden hand hørde dem Raabe og Skrige I Laden. Afsagt, At denne Tuistighed om Steen Giærdet, Sampt Enge Kiørselen og Hummelhaufuen Remitteris til Aasteden at det der af Vuillige (u-uvillige) Mend Kand besigtiges og paaKiendis huis billigt og *Rott (Rett) Vere Kand og den som befindis at hafue gjort Vrett at betale OmbKostingen. Men for deris W-forligelighed og Slagsmaal bør de huer at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1/2 Rdaler.

Oluf Eide Stefnt, Mogens Yttre Eide formedelst hand iche Vil betale hannem Tredie børsel af Gaarden hand paaboer som hand formeener hand bør at giøre. Mogens Møtte og Sagde hand iche er Louglig Stefnt derfor beroer Sagen Indtil Louglichen Stefnis.

Oluf Eide Stefnt, Anders og Christen Eide for nogle gamble huuse Tofter som hand og hans Søn Oluf for Rum tid siden har fløt deris Huuse af, huilchet Tofter de

1680: 4

Formeener at de Igien bør at Nyde. Anders og Christen Eide møtte og ErKlerede sig at naar de blifuer Louglig Stefnt paa Aasteden huor Sagen henhører, Saa Vil de der møde og Suare baade til dette og om de Kand hafue dem meer at tiltale, Og Erbyder sig da Vnder Loug og Rett.

Lauritz Fyllinge Stefnt Anders Fyllinge formedelst hand har hugget I Schoufuen imod Arrest som dennem iche endnu er Imellem schifft, Saa og for hand iche Vil betale hannem huis (de) penge som Dannemend hafr hannem tillagt, Og fordrede Lauritz 4 Slette Daler som Sex Mend hafuer hannem tilKiendt af Anders at hafue huor om deris forseiglede Werch i Rette lagdis; Afsagt, Anders Fyllinge bør Rette sig efter Mendenis forseiglede Werch og betale hannem de 4 Slette Daler eftter dis formelding, Men angaaende Schoufuen da bøer Vuillige Mend Komme paa Aasteden som den efter foregaaende Louglig Stefnemaal Prouf og beuis Kand den Imellem dem Vdschifte som Rett og forsuarligt, Og En huer af dem at betale half OmbKosting og Ingen derudj at hugge førend den blifuer dennem Imellem schifft Vnder Tiltale efter Lougen.

Anno 1680 den 11 Marty holtis **Almindelig Waarting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Mogens Mieldstad Lensmand Niels Miøs, Gulich Nordaas, Fusse Aasem, Niels Hatland, Johanis Hoshofde, Johanis Houstuedt, Ole Houstuet, Erich Bircheland, Wemund Wahre, Mogens Hoele, Arne Echeland, Anders Echeland, Laugrettismend og en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst Publicerit Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Schattebref for Neruerende

Aar,

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Steftet, Sampt Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdzpenge.

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten, opbyde hans Ledige Gaarder, om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som Ville bøxsle,

1680: 4b

Anno 1680 den 12 Marty blef holden **Almindelig Waar Ting paa Restad i Mielde schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Fougdis fuldmegtig Christian Dinnesen, Anders Rifuenes Lensmand, Erich Restad, Ole Wefle, Niels Daltuet, Michel Eide, Rasmus Blomb, Mogens Hafre, Ole Rongue, Lauritz Wefle Lauritz Restad, Lauritz Wichne, och Lauritz Restad Laugrettismend och en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forkyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Schattebref for Induerende Aar.

Blef oc lest Copie aff hans Excell/ence her vice Statholder Erich Banners schriftlig befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Stifttet, sampt om Høe och Kornschatt for Anno 1679, Item huorledis med Rostiennisten forholdis schal, disligeste om de Maanetlig Rytterholdspengis Oppebørsel.

Welbaarne her Commissarius oc Ambtsforualter Hans Lilienschiold, lod nu for Retten Opbiude hans Leddige gaarder Om nogen som hafuer Tient hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøgsele, Men ingen frembkom eller gaf sig tilKiende som bøgsele Ville.

Anno 1680 den 13 Marty blef holden **Almindelig Waar Ting paa Yttre Arne i Arne schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Hans Jordal Lensmand, Marchus Arne, Peder Arne, Halsten Rødland, Johanis Eichaas, Erich Tuenes, Oluf Tuenes, Anders Mielcheraaen, Anders Sangstad, Anders Mielcheraaen, Ifuer Risnes, Oluf Rumbsloe, Niels Quamme, Laugrettismend og en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for IndWerende Aar;

Blef og Lest Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Banners schriftlig befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Steftet sampt Høe og Kornschatt for Anno 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal Disligeste om de Maanitlig Rytterholdspengis Oppebørsel,

Welbaarne her Commissarius og Amptsforualter Hans Lilienschiold, lod nu for Retten opbiude hans Leddige Gaarder, om nogen som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som bøxsle Ville.

1680: 5

Hans Hansen Raadmand I Bergen og Sorenschrifuer i Nordhorlehn Anuiiste og forKyndte

Eftterschrefne Pandtebref.

Kiendis Jeg Vnderschrefne Ideuart Luden Borger og Induaaner her i Bergen og hermed Witterlig Giør, at Jeg hafuer Laandt og beKomet af Erlig Achtbare og Welfornemme Mand Hans Hanssen Raadmand i Bergen og Sorenschriuer ofuer Nordhorlehn, Threj Hundrede Rixdaler, som hand mig Wenligen Laandt og med forstragt hafuer, Huilche for/schref/ne 300 Rdr: Jeg for/schref/ne Ideuart Luden, Lofuer og mig tilforplichter at betalle Welbemelte Hans Hansen til Thou *Maneder (Maaneder) efter denne dags dato: og til dissen bedere forsichring Vnder forpandtning udj mit godtz og formue Løst og fast Vere sig i huad Nafn det er, eller Vere Kand Indtet Vndertagendis med alle udj alle maader, Saa Jeg for/schref/ne Ideuart Luden Lofuer for mig og mine Arfuinger at holde Welbemelte Hans Hanssen og hans Arfuinger her udinden for Vden ald schade og shadesløs her udj alle maader, til ydermeere Witterlighed og Stadtfestelse, Hafuer Jeg min Egen Haand her Vnderschrefuet,

Actum Bergen den 23 Aprillj Anno 1675

Edeuart *Luit (Luden)

1677 den 20 Februarj betalt i Rente 36 Rdr:

Anno 1676 den 15 decembr/is er denne obligation efter anuisning paa Bergen Raadstue med Øfrighedens Consent Vdj Byens Pandtebog Indført Fol/i/o 35 test: Thomas Christensen.

Anno 1677 den 9 Febr/uarj Er denne oblig/ation og forpandtning efter anuisning for Retten, udj Laugtings Protocollen indført Fol/io 2 test: Hans Lilienschiold.

Kaaret til Laugrettismend Jens Nielsen Refschre (Skreiaë), og Karl Rasmusen Teigland.

Anno 1680 den 16 Marty blev holden **Almindelig**

1680: 5b

Waarting paa Hucheland i Schiold schibred, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Niels Dingeland Lensmand, Oluf Eide, Lasse Smøraas, Lars Mittun, Michel Bircheland, Mogens Todtland, Oluf Heldal, Niels Nadtland, Oluf Nedre Todtland, Laugrettismend og en deel af samme schibredz Almue som nu Ting søgte.

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Indwerende Aar.

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Stiftet, Sampt om Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdzpengis Oppebørsel.

Welbiurdig her Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold, lod nu for Retten opbyde hans Leddige Gaarder, om nogen som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som bøxsle Ville.

Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen hafde Indstefnt Oluf Nielsen Huusmand paa Tidtelstad formedelst hand hafuer tilholdt hans barn Anne Olsdatter Ved 10 Aar gammel at giøre *Spogerj (Spøgerj) det at hand hafuer ladit hinde ligge I Sengen Vnder Klederne hos It andit hans barn Ved 8 Aar gammel, at denne Pigebarn hafuer opracht sin Haand lige som It Tegn af sig sielf og tilbrachet folch af byen og Landit som er Kommen i hans huus Saadan Løgen Achtighed og Vnderwerch at see, med Videre, huor fore hand formeendte at hand burde Straffis - andre slige Schalchachtige til Exempel. Indstefnte Oluf Nielsen møtte och Vedgich at barnit gjorde saaledis med sin haand som Fogden det hafuer tilKiendegifuet og sagde at barnit Schød sin Haand Vd Vndertiden om Natten imod Dagen og drog den saa til sig igien lige som det

schulle Verit af sig sielf Vden Mennische, huor for en deel byefolch som Var Kommen i hans huus det at see Nogle gange, blefue forfærde ofuer saadant, og Læste og Sang og bad Gud om Naade, og hand Sang sielf med

1680: 6

Og Iblant andit blef Siunget den Salme Vor Gud hand er saa fast en borg, og paa andre tider blef og andre Psalmer Siunget, beKiende og at folchet gaf hans Hustru Penge da dette Var Passerit, Og hafuer den Geistlige Øfrighed paa Bergen Capittel hannem paalagt tillige med hans Hustru at staae Aabenbare Schrift for samme deris forseelse, Og hafuer de Vdstaaet schriftemaalet Nesten forleden Søndag 8te dage siden, For/schref/ne Lille pige Anne Olsdatter blef og nu for Retten fremført og beKiende at hindis Fader for/schref/ne Ole Nielsen Kom hinde til at Giøre dette som forskrefuit staar og nu for Retten Viste med sin haand huorledis hun det giorde, og gaf Byefolchet hinde og hindis Moder penge Men huor mange Viste hun iche. Og bekiende bemelte Oluf Nielsen ydermeere at hand sielf først Sagde dette til Hans Tidtelstad at det motte Vere Vnderlig fatt i hans Huus Thj det lod sig nogit Høre som en Rotte huor ofuer hand Tog en Staff, og holt den ofuer Sengen som Børnene Laag og \Tog/ det saa fatt om staffuen med hannem, huor for hand blef gandsche forfærdett, huilchet hand saae Sagde til Hans Tidtelstad, og Hans bad hannem sige det til hr: Jørgen Capelan paa Phane og bad hand hannem Læse og Siunge og gifue sig Gud i Vold, Men huem der Eygentlig det Vdspargerede Viste hand iche, Men siden Kom Byefolchet det at Ville See. Fogden Satte i Rette og formeente at Ole Nielsen for saadan hans V-Gudelig og store DomDristige forhold burde hafue sin boeslod forbrudt og Rømme Stifttet. Afsagt, Eftterdj Oluf Nielsen Huusmand med hafuer Verit med Videre at hans Datter Ved 10 Aar gam/m/el hafuer i Sengen hos It andit hans barn I forleden Wintter om Natten imod dagen, Ladit sin haand Tid eftter anden see og den strax igien til sig Tagit at saadant er blefuen Vdspargerit Lige som det iche Verit scheed Ved Menische, Men af sig sielf som Tegn fremkommen - og Ved denne grofue V-Naturlige Optenchte

1680: 6b

Schalchhed og Løgn bragt det saauit at folch af Bergen og Landit er Reigst og Kommen i hans huus og det lige som Tegn anseet og hans Hustru der for af dem beKommet Penge. Da bør hand der for at Straffis i HalsJernet i Byen En Timme og Vere Nordhors Fogderj foruist.

Lasse Smøraas Stefnt Niels Nedre Dingeland formedelst det schal Vere hannem forebragt, at hand hafuer Soldt It half Pundz Leje Odelsgodz I Smøraas som hand paaboer til Ole Pedersen Smøraas, huilchet Lasse formeener sig som Odelsbaarn der til at Vere Nest berettiget at Kiøbe. Indstefnte Niels Dingeland møtte og Negtede at hand iche hafde Soldt noget godz som Lasse foregifuer. Oluf Smøraas møtte Iligemaade og Sagde iche at hafue Kiøbt samme godz.

Tomas Mittun Stefnt Anders Mittun formedelst hand schal hafue schieldt hannem og hans Kone. Lasse Smøraas møtte og sagde At Anders er I forfald og Kand iche møde. Nogle af Tingmendene berettede at Anders iche hafuer saadan forfald at hand io Vel Kunde hafue møt. Lensmanden beKiende at hand Lougligen hafuer Stefnt hannem med 14 dags Varsel, huor for Fogden Protesterede og formeendte at hand burde bøde *Stefnemaal (Stefnefald). Afsagt at Anders bør at bøde Stefnefald til hans Ko/nglig Ma/jestets 1 March Sølf. Og gifue hans Vederpart i Kost og Tæring 1/2 Rdr:

Kaaret til Laugrettismend, Oluf Hougsdal, Salamon Grimbstad,

Anno 1680 den 17 Marty blef holden **Almindelig Waarting *pa (paa) Schoufue Tingstue i Sartor schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen, Anders Bildøen Lensmand, Peder Echerhofde, Lars Schage, Oluf Echerhofde, Jacob Hammersland

1680: 7

Niels Telle, Niels Hummelsund, Mogens Leerøen, Hans Algrøn, Erich Scholleuig, Hans Lochøen, Niels Sangolt, Michel Snecheuig, Laugrettismend og en deel af samme schibredz Almue.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste schattebref for Induerende Aar,

Blef og Læst Copie af hans Excell/ence hr: vice Stadtholder Erich Bannes Schriftlig befaling om Ko/nglig Ma/jestets Korn Tiende her i Stiftet, Sampt om Høe og Kornschatt for 1679, Item huorledis med Rostienisten forholdis schal, Disligeste om de Maanitlig Rytterholdzpengis Oppebørsel.

Welbiurdig hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold, Lod nu for Retten opbyde hans Leddige Gaarder, om nogen som hafuer Tiendt hans Ko/nglig Ma/jestets Ville dennem bøxsle, Men ingen frembKom eller gaf sig tilKiende som bøxsle Ville.

Anders Bildøen Lensmand Stefnt Peder Echerhofde formedelst hand hafuer brugt Torschegarn at fische med paa forbødene steder Imod foregaaende domb, og blef samme Torschegarn som hand hafuer fischet med hannem der ofuer frataget, som nu for Retten blef frembwist. Indstefnte Peder Echerhofde møtte og Kunde iche Negte Jo at hafue fischet med TorscheGarnet som hannem der for blef frataget og nu for Retten Anuistis. Afsagt at Peder Echerhofdz Torschegarn som hand paa forbødne steder imod domb hafuer fischet med bør at Vere forbrudt og hand der foruden at bøde dombRoff - 2 Rdr:

Lensmanden Indstefnt Niels Echerhofde formedelst hand paa forboden steder hafuer fischet med Linner, imod foregaaende domb. Indstefnte Niels Echerhofde møtte og sagde at hans folch hafde Vdsatt dem hannem V-uitterlig; Afsagt Eftterdj saadant hafuer Verit Niels Wwitterlig, da bør Linnerne at Vere forbrudt og for hans Vuidenhed denne gang for dombRoff at Vere forskonit.

1680: 7b

Kaaret til Laugrettismend, Michel Tøsøen og Oluf Kallestad.

Høystbemelte hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref formeldende som følger.

Wii Christian den Femfte aff Guds Naade, Konge til Danmarch og Norge, de Wenders og Gothers, Hertug udj Slesuig, Holsten Stormarn og Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg og Delmenhorst: Giøre Witterligt for alle Vore Kiere Troe Vndersaatter, som bygge, boe og tilholder udj Vort Rige Norge. Efttersom Voris Høyeste tilnegenhed og Attraa fra Voris Regierings første tiltrædelse, altid hafuer Verit, og nu Særdeelis udj den Idtzige Ved den Høyestis bistand Erlangede Fred, frembdeelis der udj bestaar, at Vore Riger og Lande Ved It fast og bestandig defentions Verch til Lands og Vands Kunde stadfestes, og Erholdis Vdj Ønschelige Roe, Sicherheit og Velstand, og at de dertil Vdkræfuende Midler med Vndersaatternis mindste besuer muelig Kunde til Veje bringis, Saa er Vj V-forbjengelig, foraarsaget til ofuenbe/mel/te Høyt magt paaliggende fornødenhed, hermed at paabiude, saasom Vj hermed

Biuder og befaler at for det tilkom/m/ende 1680 Aar udj bemelte Vort Rige Norge schal Schattis paa den maade tilforn udj fredztider er paabuden Nemblig AggersHuus Stiftt. Af Aggershuus Ampt at gifue af It Schippund Tunge - 5 Rdr: It Schippund Salt 3 Rdr: Tre Ort, It Bismerpund Smør En Rixd: 3 ort, En Hud halftredie Rixd: ald anden Landschyld at Regnis efter Tunge. Men af Nummedahlen og Sandsuer saa mange som ligger og Suarer til Sølfwerchet med Arbeide, Item af Østerdalen, saauit Langs Grendtzen ligger, sampt Læsøe Gield, under Dofreffield og Wangs Annex Vnder Fiileffield, at Schatte half Schatt der imod. Item Heggen og Frøeland sampt Rolloug fougderjer af It Schippund Tunge 4 Rdr: Af (1) Schippund Salt Tre Rixdaler, En ort otte schilling, En Huud 2 Rdr: It Bismerpund Smør 1 Rdr: *1 Rixd: 1 ort 8 schilling, Og ald anden Landschyld at Reignis efter Tunge. Men af Solløer, Høeland og Wingers Annex sampt disse smaa Vnderliggende Grendtze Ampter, Nemblig Ide og Marcher, Thune, Wembe, Aabøygde, og Huallørs schibreder, Rachestad, Wernøe Closter *Oe/e/søen (Onsøy) og Maase Fougderje at Schatte af huer Schippund Tunge 3 Rdr: Af It schippund Salt Toe Rixd: En ort, En Huud halfanden Rixd: It Bismerpund Smør 1 Rdr: og ald anden Landschyld at Reignis efter Tunge.

1680: 8

Vdj Tonsberg og Brunlaug Ampter, at Schatte af It Schippund Tunge fire Rixd: It schippund Salt 3 Rdr: En ort, 8 schilling, En tønne Korn 2 Rdr: En Huud Toe Rixd: It bismerpund Smør eller Tallig (talg) En Rixd: 1 ort 8 schilling, ald anden Landschyld at Regnis efter Tunge. Odelschatten schal huer Landdrot og Pandthafuende self, som iche der paa Vor Egen sær benaadings bref haf/ue/r betale I det fogderje, huor godzit ligger, eller og om Landdrotten eller Pandtmanden er frauerende, da betalis af Lejlendingen til afKortning i Landschylden hos Jorddrotten eller hans Hosbunde igien, efter fogdens Seddel, Nemblig af huer schippund Tunge halfanden Rixdaler, Af huer Huud En half Rixdaler, Nj og En half schilling, Af It Bismerpund Smør halfanden Rixort, og af it Schippund Salt 1 Rixdaler, ald anden Landschyld at Reignis efter Tunge, dog huer Jorddrott som boer paa sin Egen Jord, at schatte som en Lejlending, og Vere frj for Odelschatt. Christiansands Stiftt. I Lejlending Schatt, Nemblig udj Augdesiddens Ampt, saa som Neddenes, Mandal, Lister, og Raabiugde Lauget, at schatte af huer Huud 2 Rdr: Stauanger Ampt, Af It schippund Tunge, eller En Løb Smør 3 Rdr: og ald anden Landschyld at Regnis til Tunge og Løber. Bradtzberg Ampt, af It schippund Tunge fire Rixdaler, It Schippund Salt 3 Rdr: En ort 8 schilling, En Tønne Korn Toe Rixdaler, En Huud 2 Rdr: It pund Smør eller Tallig 1 Rixd: 1 ort 8 schilling ald anden Landschyld at Reignis efter Tunge. Odelschatt, Nemblig Augdesiden og Stauanger Ampter af huer schippund Tunge En Løb eller Spand 1 Rixd: En Huud 1/2 Rixd: halftiende schilling, En Vog fisch halfanden Rixort. Af Bradtzberg Ampt, af huer Schippund Tunge halfanden Rixd: Af huer Huud En half Rixdaler halftiende schilling, It Pund Smør halfanden ort og It Schippund Saltt - En Rixdaler. Bergen Stiftt. I Lejlending Skatt, Nemblig udj Nordhors Fougderj

1680: 8b

Af En Løb eller Tre Bismerpund Smør, Tre Rixdaler, Tre ort. Sundfiord og Sundmørs Fogderje af En Løb Smør Tre Rixdaler. Nordfiord, Sundhor og Yttre Sogn, inden for Quamsøen, af en Løb Smør Toe Rixd: Tre March. Mens Yttre Sogn inden Quamsøen Item Indre Sogn, Haranger, Bremanger, Kind og Wildenis Sogn i Sundfiord, sampt Selboe gield i Nordfjors Fogderie at Schatte af huer Løb Smør Toe Rixdaler. Lærdahlen under Fille-field udj Indre Sogn at schatte halft der imod saa som En Rixdaler. Ald anden Landschyld at Reignes til Løber. Odelschatten Nemblig af huer Schippund Tunge En Løb eller Spand at gifue En Rixdaler. En Huud En half Rixdaler halftiende schilling. En Wog fisch halfanden Ort. Trundhiembs Stiftt. I Lejlending Schatt, Nemblig udj Strindens Gulddahls og Ørchedahls

Fogderj, at schatte af huer Spand femb Rixdaler. Spar\bo/ Gield udj Inderøens Fogderje, Wehrdalen, Størdahlen, Selbøe, Nordmør og Fossens Fogderier til Lands af huer Spand halffembte Rixdaler. Opdahls gield under Daarefield at schatte halft derimod af Frosten, Aassen, Leruigen, og Stranden i Størdahls Fogderje, Inderøns Fogderje *(Sparboe Vndtagen) HoltAalen i Guldahls Fogderje, Nordmør, Romsdalen, og Fosens Fogderje til Lands, Nummedahls Eid og ofuer Hallimd til Lands huer Spand 3 Rixdaler, og Nummedahls til Vandz huer Spand halfanden Rixd: ald anden Landschyld at Regnis til Spand. Odelschatten Nemblig af huer Løb eller Spand, En Rixdaler, og af en Wog fisch halfanden Ort.

1680: 9

Nordlandenis Ambt. At schatte ofuer ald, *(Thromsøe Fogderje Vndtagen) af huer Spand En Rixdaler En ort. Af huer Woge fisch halftredie Rixort, *Vj (Vdj) Thromsøe Fogderie af huer Spand En Rixdaler, og af huer Vog fisch 1/2 Rdr: Odelschatt af sielfEiergods, Nemblig af It Spand 2 ort, af En Vog fisch En ort 4 schilling, ald anden Landschyld at beregnis efter Spand. Wardøe-Huus Ambt. At betale den ordinarie schatt paa den maade, Taxt og de Ombstender tilforn udj fredzTider hafuer Verit paabudet at Vdgifue. Og schal her foruden endnu ofuer ald til Soldater Kiøler som Vj dennem sielf Vil lade forschaffe, gifuis af huer Soldatter Leg (legd) Toe Slette daler, som er af huer fuld Gaard, En Sletdaler, eller fire March Dansche. Disligeste schal og alle, som nogen Tiende, Laxse Fischerje, eller dislige, til Kiøbs Pandt, eller benaading bekommit, der iche tilforn er lagt og Sat for Landschyld, der af Contribuere fire Rixd: af huer Hundrede, som de Aarligen hafuer til Oppebørsel. Saa og de, som sig Vore Almindinger haf/ue/r tilKiøbt at schatte Aarlig der af 4 Rdr: for huer Hundrede Rixd: de der for gifuit hafuer, Vnder samme Pandtis eller benaadings fortabelse. Saugschatten angaaende, da schal af huer Hundrede bord der schæris paa de Sauger som bekommer Tømmer af Vaare, Kierchens, Prestens eller andre Geestlige Schoufue og Beneficier, eller af Vore Almindinger, sampt hafuer heel eller half Damstoch paa nogen af samme Grunde, Disligeste af de Sauger som staar paa noget af det Vdlagde godtz, og iche expresse i Schiøterne findis Nafn gifuet og Afhendt at gifue os En Rixort foruden den Sæduanlig Deelee og Trælast Tiende som Særdeelis er forpagtet. Og huer Saugmester at schatte af huert Tusinde Deeler hand schier paa alle de Privilegerede, saauelsom

1680: 9b

V-privilegerede En half Rixdaler, som ellers er af huer Hundrede fembschilling. En Huusmand som bruger it Haandverch schatte 2 Rdr: og ellers ichon En half Rixdaler, Men de Huusmend, som boer paa Lejlendings Grund og Eiendomb, huor af Lejlendingen schatter og schylder, at Komme Lejlendingen til hielp, og ej Videre schatt til os Vdgifue. Disligeste om Strandsidder som iche Suarer til nogen Kiøbsted, og bruger Tapperie og anden Næring, at gifue 2 Rdr: og ellers ichon En half Rixdaler, Men de som bruger Jord, Vere sig Haanduerchsmend, Huusmend eller Strandsiddere, at schatte der foruden efter Jordens schyld, som en anden bunde. Pæbersuene som ere Ledige Karle, og huerchen er bunde eller Tienere, i Aarstieniste at gifue 2 Rdr: og dersom hand bruger Kiøbmandschab med Heste, Slagt Søfuer (sauer), eller dislige, schatte 2 Rdr: der foruden. Dislige om en BundeSøn i saa maader ogsaa bruger Handel, at schatte 2 Rdr: Huer fuldvoxen Karl eller Dreng, som iche er Vdschrefuen, og ej hafuer tient Vnder Land Militien eller paa Flaaden i Trej Aars tid, at gifue En Rixdaler. Og sam/m/e Schatter at Clareris udj 4 Terminer Nemblig den første part til Pintzedag den anden til St: Olaj den tredie til Michaelj og den fierde til Juel. Og maa ingen tienistedreng eller Karl efter Schattebrefuitz Publication uden Louglig forfald, enten begifue sig fra den sted hand tiener eller hafuer sit Verelse, *for (før) hand Lefuerer sin Schatt sammestedz fra sig: Saa frembt bunden, eller de hand hafde hans tilhold hos, der schatten blef lagt, ej self Vil suare og Clarere der for,

Og schal ellers ingen Øde og forarmede Gaarde eller Pladtzer til afgang i Schatten Passere, Men Fogden betale Schatten, af Vort Egit og Kierchens godz, om Kierchewergene det ey Ville antage, og derimod Niude Jordens Afrørde

1680: 10

Som uden Almuens hielp Ved egen bekostning, Sæd og Arbeide Kand til Veje bringis og Schatten frem for ald anden Landschyld, betale, Men huer Jorddrott og Proprietarius at betale for sit egit øde godz, eller fogden det hos hannem at søge. Schal og ingen af Addel friholde nogen Gaard eller Gaardepart, ej hellers Vgedags bønder, Strandsiddere eller andre tienere, for fornefnde Schatt, undtagen hans Egen Sædegaard, som hand self paaboer, og holder daglig Dug og Disch paa og de som i fyrgetiufue Aar hafuer Verit frj Adelige Sædegaarder; og der hafuis Kongl/ig Friheds brefue paa, huor af Copie Ved Mandtallet schal følge. Belangende Grefschaberne og Friherschaberne som Virchelig er erigerit og der paa deris fulde Jordebøger, udj Voris Rente Cam/m/er hafuer Indlefueret, dermed forholdis efter dennem Allernaadigst gifue Privilegier. Eller schal huer Sogneprest og Residerende Capelan paa Landet, alleene niude frj sin Præstegaard og Residentz, hand paaboer eller bruger, og ej Videre. Item huer Foget og Sorenschrifuer huer en frj Gaard i huer Fogderje, som de alleene paaboer og ej Videre, dog ej høyere paa Landschyld end paa Toe Scheppund Tunge, eller anden lige Landschyld derimod, det øfrige at schatte og schylde af, lige wed andre, Men huor Fogderne haf/ue/r Hundrede Rixdaler til Løn, dennem ingen frj gaardz schatt at gotgiøris. Skal og Kongens Bunde Lensmand Vdj huert Hofuet Prestegiold og iche for nogen Annex niude sin gaard frj for Leding, *Foring (Føring) og Visøre, Vdschriufelse, Knegtehold, med ald anden slig smaa Redsel og Paabud, og ellers for Voris interessis bedre paa agt, her efter Niude af alle Bødemaals Sager, som de huer Ting angifuer, og self schulle paatale, en Tiende penge, som Fogden en huer schal gotgiøre, og med hans beuis Ved hans Aarlige Regenschab i Rente Cammerit til Vdgift forClare.

Postbønderne schulle Vere frj for Vdschrifning og Knegtehold, Men ellers schatte og schylde lige Ved andre, og schal Vor Stadtholder, saauelsom huer Amptmand i hans District hafue Nøye Indseende at ingen meere Post-bønder holdis

1680: 10b

End endelig fornøden er, og tilholde Vore Fogder efter forige Schattebrefue at Indlefuerer den Anbefalede Specification paa Postbønderne i huert Fogderje, med huer gaards Landschyld, og huor Vit imellem huer Post, at der efter imellem Posterne Kunde giøris en Ret lighed, saa at den Eene efter hans besuering og Reigse med Posten, nyder lige frihed som den anden og huor fornøden og billig Eragtis, da tilleggis noget Vist af Leding Visøre eller deslige. Og schal ellers aldeelis ingen i huem og Vnder huad Prætext det og Vere maa, Geistlig eller Verslig Prætendere eller hafue nogen frjhed paa deris Aufslgaarder eller i andre maader udj forskrefne paabudene Schatter. Biudendis og befalis Vore Amptmend og fogder, at de saaledis som forskrefuet staar Skatten til forskrefne Terminer Rigtig lader Indkrefue, og paa behørige Steder, uden nogen efterladende Restantz, leuere, saa og strax forferdiger, og inden Tuende Maaneders forløb, fra dette brefs dato til Voris StiftAmptschrifuer og LandCommissarie Indsende Rigtige Extracter paa huor mange forskrefne Skatter og oppebørseler, huer for sig fuldkommelig Kand bedrage, og alle Gaarde i Mandtallit, enten de agtis frj eller iche, Rigtig at Indføris med deris Landschyld, og til huem de schylde og hos huer Gaard Antegne alle de paa samme Grund boende Strandsiddere og dislige Item tillige Sauger Querner, og huad deraf gifuis, og enten de ere Aarsgang eller Flomb Sauge, og brugis af bunden self eller andre og huor nogen slig Querne Møller findis, at Vere for ringe Schatt schal fougden og schrifueren med Sex Laugrettismend paasette dem som de agter forsuarligt, Voris Indkomster til billig forhøyelse, Vagtet huad frjhed nogen der paa tilforn sig Kand hafue tilholdet, som Vj iche med Voris egit

Sær Specialbref hafuer benaadit eller Confirmerit. Og schulle ellers ichon en Vore fogder i huert fogderje alleene, og ingen meere oppeberge ald Vor Schatt, Leding, Tiende og ald anden Vor Rettighed, af Vist og V-uist, intet Vndtagen

1680: 11

Og derfor med Riktig Regenschab af Vore Amptmend huer for sit af, self Vnderschrefuen og forseiglet, suare og Klarere til Voris StigtsAmptschrfuere saauit *uj (vj) deraf iche til andre hafuer ladet bortforpagte. Ellers schal huer Foget Vere tiltencht inden bemelte tid, de forhen anbefalede Extracter med hans Mandtaller og Regenschaber betimelig til huer StiftsAmptschrfuer at lefuere som dem igien til Commissarien efter Forordningen Precise Iligemaader af Vore Amptmend self Vnderschrefne og forseiglet schal Indsende Vnder tilbørlig Straff, for huilchen der Vdj findis Nachlessige eller forsømmelige. Og paa det imellem Fogden, Landdrotten og bunden, Kand hafuis og holdis tilbørlige Rigtighed om huis (det som) bunden Lefuerer, eller og Kand Restere med, da Ville Vj Allernaadigst at huer Foget under sin bestillings fortabelse, og Landdrotten under tiltale som Voris forordnings ofuertrædere schal gifue huer Bunde som nogen Schatt eller anden Rettighed betaler en Vdførlig Special quitering paa alt huad, huorfore, og enten i Vahre eller Penge hand noget Vdlegger, og det Vnder sin Haand Ved dag og dato Vden nogen schrfuerepenge eller anden Villighed til hannem eller hans Tienere Restandtzen belangende, da schal dermed Schiche forholdis efter derom forige Vdgangne forordninger saa at huis (den) Restantz hos Bunden paa it Aar iche Kand beKommis, schal dog sam/m/e Aar beregnis, Klareris og til Tinge Kundgiøris, og Bunden Specialiter af Schrfueren uden betaling schriftlig meddeelis, saa at Bunden V-tuiflagtigen Kand huide huad og huorfor hand noget schyldig blifuer, og huor det iche scheer eller scheid er, schal Bunden Vere frj for Fogdens eller Jorddrottens Søgning, og Fogden eller hans Arfuinger sielf suare til saauit Voris Egen IndKomst angaar, Huorfor hand ofuer alt sin Restantz It Riktig Register og Tingswidne ofuer huer Tinglaug, Aarlig til huer Høste Ting schal Tage, og Voris Amptschrfuer hos hans Regenschaber Indlefuere, som for Efterretning schyld schal følge med Regenschabet som ofuenbemelt dog ingen Fogit af Vore Amptschrfuer at quiteris for det Nye, førend det gamle er Klarerit,

1680: 11b

Endelig schal Vore Amptmend aluorlig Vere paamindt at lade Vore Aarlig Schattebref huer gang de anKommer for Meeninge Almue i huer Tinglaug, saauelsom paa Prædichestolen udj huert Hofuet Sogn og Annex oplese og der efter er huer ingen Vndtagen sin Schatt paa Tinge i alle Mandz paahør og Jorddrottens eller hans Ombudzmandz, om hand saa Nær er tilstede, ofueruærelse tilschrfue, og af Fogden med Sorenschrfueren og Tolf Laugrettismend sammestedz strax underschrfuis og forseiglis, og ingen andenstedz Vnder Fogdens og Schrfuereus bestillings forlis, og huer Bunde Lensmand Rigtige Copie af Schattebrefuet Almuen til Efterretning, Iligemaade paa Tinget huer gang tilstille. Og maa det Vere Jorddrott tillat, Schatten saasom den paa Tingit lagt Vorder om hand det begierer Ved sin Fuldmegtige at Indsamle og til Fogden lefuere, til de bestembte Terminer saa frembt Jorddrotten der til findis Vederhefttig, og huor bunden ellers med Schatte Terminer forhaler, da Fogden at holde sig Ved Jorddrotten eller Grunden der hand best Ved Schatten til huer Termin Riktig uden nogen afgang at faa. Ellers schal en huer Proprietarius Vden Vnderscheid af huad Stand det Vere Kand, self suare for deris øde og forarmede Bønder, alt huad de til huer Nyt-Aars Regenschabs dag befindis at schyldig Vere, og huilchen foget som iche til samme tid eller i det allerseeniste til Phillipi Jacobj dag, ald efterstaaende Restandz i Voris Amptstue Riktig Clarerer, og afbetaler, hand ansees som Nachlessige og Vdochtige, i huis Sted saa snart de os til Kiende gifuis Vj Allernaadigst Vil Vere betencht at tilsette de som Voris jnteresse bedre paa agte Kunde.

Belangende Geestligheden tilkommer alle de som udj Vore Domb Capituler med nogen Beneficio er benaadet, sampt meeninge Prouster og Præster ofter ald til forskrefne tider og Steder Rigtig at Klarere og betale, Nemblig.

1680: 12

Opsloe Domb Capitel - - - - 350 Rixdaler. Trundhiems Domb Capitel - - - 300 Rixdaler. Bergens Domb Capitel - - - - 300 Rixdaler. Christiansands Domb Capitel - 150 Rixdaler. Saa og huer Proust og SognePræst ofuer hofuedet at gifue 12 Rdr: in Specie, Huilchen alle Residerende Capitularis saaledis schal ligne og deele dem self imellem at en huer gifuer eftersom hand hafuer Oppebørsel og Indkomst til af Capitelet, Vere sig Korn eller FischeTienden, saauelsom af V-uisse Indkomst Landschyld Penge eller Genanter intet Vndertagen. Disligeste at Voris Stifft-befalings Mend og Supperintendenten sammestudz ligner og ligger Præsteschabet imellem, saa en huer Præst efter hans Kalds Indkomst og beschaffenhed baade i Byen saauelsom paa Landet, særdeelis schatter for hans Kald paa Landet og Særdeelis for hans Kalds Indkombst i Byen, Tydsche saauelsom Dansche, og Særdeelis for huis Indkombst nogen hafuer af Capitelet, intet Vndertaget, saa at alting gaar ligelig og Rett til og at de paa It huer sted It Rigtig Schatte Register, paa huis en huer af Capitelet, saauelsom Præsteschabet af en huers Wisse Indkombst eller Genant her til Vdlegger til Voris Stigt Amtschrifuere og Land Commissarier V-feilbar Vnder samptliges Hender og Zignetter Indlefuere Kiøbstederne Angaaende at schatte og betale ofuer alt, Iligemaade til forbemelte tid som Sæduanligt, Nemblig af Vor Kiøbsteder. Bergen - 3798 Rixdaler. Stauanger - 438 Rdr: Trundhiemb - 1500 Rixdaler. Christiania og Bragenes - 1814 Rixdaler. Og huis Strømsøe schatter, at Kortis udj Christiania Byens Taxt. Tønsberg - 150 Rdr: 4 March. Frederichsstad - 300 Rdr: Christiansand - 300 Rdr: Skeen - 371 Rixdaler. Frederichshald - 200 Rdr: Lauruigen - 75 1/2 Rixd: Og det paa anordnede Stæder Præcise at Erlegge og betale, og paa Vort Rente Cammer inden Aaritz Vdang, Ved Rigtig Schatte Mandtaler Vnder Taxeer Borgernis Hender og Seigl, paa huis en huer inden eller Vden Byes boende, her til schatter og Vdgifuer til fornøden efterretning, tilbørlig forClarer, og det Vden nogen AfKortning eller afgang, i huo som heldst og til huem det Kunde Vere, intet undtagen i Ringeste

1680: 12b

Maader, hafuendis i Agt, at en huers Næring Brug og formue, sampt Gaard og Grunder inden og Vden Byes, Ingens Vndtagen, Rettelig Considereris, saa aldting gaar schichelig og Rett til. Belangende Proviantschatten, schal foruden ofuenbemelte Vdgifter, gifuis til Vore festningers og Magesiners, fornødenhed, Syndenfieldz, af huer fuldGaard, eller Toe Schippund Tunge, anden Landschyld efter samme maade og Proportion at Regne, uden forschiel, af huem de og tilhører eller besidder, tillige med de Gaarde, som til Voris Militie der i Riget Vdlagt, og Assigneret er, ingen Vndtagen It halft Bismerpund Reent, got, og Velforuaret Smør, og for en half Rixdaler i allehaande got Røget eller Saltet Kiød. Og af de Nordenfieldz Ampter, at gifue af huer fuldGaard en half \Vog/ god Tør Rodscher (tørrfisk), og alle de gaarde Synden eller Nordenfieldz som ere af støre eller mindre Landschyld, øde Gaarde medberegnet, at gifue efter samme Maade og opberes med den Moderation og forschaansel, som udj Lejlendingschatten efter huer Eigns beschaffenhed og Idtzige Schattebrefuitz formelding, huilchet førstkom/m/ende Marty Maanitz Vdang schal lefuere til huer Stedtz Magasin, Synden og Nordenfieldz efter den disputation og Anordning Vor Stadtholder derom efter huer Stedz fornødenhed giørendis Vorder. Men af Nordlandenis Ampt at gifue Iligemaade af huer fuldGaard allene, en half Vog tør Rodschier, og Vfeilbar lefuere udj Trundhiemb til førstkommende foraar og alt dette udj døgtige og V-forlegen Vahre eller Penge efter en huers bequemelighed og Vahrenis billig Verd, som Vore befalingsMend huer Stedz self med Fogderne

schal hafue tilsium, at dermed Rigtig Vden Vnderslef tilgaar, saa Vore Fogder eller deris Tienere ej heller Vore Proviantschrfuer iche besuerger nogen med ofuerwegt eller schrfuerpenge, ej heller med Tønde eller baand til fischene at samle eller foruare udj, Men udj den sted tilholde de Huusmend som dog er frj for schatt, det at forferdige og Lefuere saauit huert Gield eller Annex der til behøfuer. Iligemaade af Vore Kiøbsteder, saauelsom Almuen paa Landet at gifuis til bemelte fornødenhed I Efttersch/refne maader Nemblig, at

1680: 13

Bergen i steden for 16 Hundrede Bismerpund Smør efter de forige forordninger og Taxt udgaf, halfdeelen dis Werdj udj alle Slags, got Røget og Saltet Kiød, den anden halfuedeel der af halft udj gott saltet Torsch, og Resten som en fierendeel af den heele qvantitet udj Velforuarit Salted Sild, og samme Vahre straxen paa Vort Slott Bergenhus V-feilbar Lefuere. Af Trundhiemb - 1000 Bismerpund Smør at lefuere udj forskrefne Species til Trundhiembs Magisin. Af Stauanger - 500 Bismerpund Smør at lefuere til Christiansands Magasin. Af Lauruigen - 133 1/3 Bismerpund Smør. Af Christiansand - 600 Bismerpund Smør. Af FriderichsHald - 150 Bismerpund Smør. Af Christiania og *Bragenenis (Bragernes) 800 Bismerp/un/d Smør. At lefuere til Aggershuus Magasin og det V-feilbar inden Martj Maanitz Vdang imod Rigtig Qvitantz af dem det annammedis Vorder. Og schal den opbørsel schee paa den maade som den ordinarie Bye-schatt Vdgifuis efter en huers Eiendomb og handel Vden forskonsel til Geistlige eller Wersliges Gaarder og Grunder indenByes, efter den Anordning derom før er giort og befalit og schal Byens Magistrat samme Oppebørsel og Mandtal med Rigtig Registere Vnder Taxeer Borgernis Hender og Zigneter til Voris Land Commissarier betimelig Klarerer efter Forordningens tilhold, Bydendis og befalendis alle og en huer, Vore Stifft-befalingsmend, Amptmend, Bisper Præsidenter Borgemestere og Raad Amptschrfuere, Fogder og alle andre Wedkommende, at de sig herudinden saauit It huer Sted eftter deris beschaffenhed som forskrefuet staar angaar Allerunderdanigst Retter, Ladendis det ingenlunde, Gifuet paa Voris Kongl/ig Residentz udj Kiøbenhafn den 30 Decembr/is 1679

Vnder Wort Zignet Christian.

Rigtig Copie Af originalen Test: Af hans Høye Excellens Høybaarne Herre Hr: Stadtholder forordnede til dette Amptz Inspection. Hans Lilienschiold.

1680: 13b

WelEdle, og Welbiurdige Hr: Commissari Sampt Amptzforwalter Hans Lilienschiold. Saasom af de WelEdele Herrer, Committerede Commissarier, til Liqvidering imellem Amptschrfuere og Fogderne, her i Bergenhuus Ampt Er mig jmponerit at Krefue, udj Høeschatt paa huer Løb for afuigte Aar A/nn/o 1678 Toe March, meere end allereede er Oppebaaren Wanseet (uansett) Jeg hafuer der udj fuldt Afgangne Høyædele og Welbiurdig Salig hr: Canceler Marschalches, schrifttlige ordre, Huilchet melder, af den 28 octobr/is 1678 Aar, at af It Læs Høe schal gifuis Toe Rixdaler som til Tinge, Er En gang Publicerit, og mueligens, om Jeg nu saadant Ville fordre, imod det som en gang, Er forKyndt, det da af Almuen schulle ansees, som saadant Var mit Egit paafund, og der ofuer Geraade i Suspention ofuer min Persohn, Derfor, Jeg ydmygeligen ansøger at Eders Welbiurdighed her Vnder, Vilde paa Ko/nglig Ma/jestets Wegne Gifue befaling, at alle opsiddere udj mit Naadigste Anfortroede Fougderj, at de Saadant paabud, og de mig nu til\be/Reignede 2 March af Løben til betaling Allerunderdanigste efter Lefuer, Huor imod Jeg Ideligen og aldtid forblifuer Eders Ydmyge Welbiurdigheds Tienere

Bergen d/en 5 February Anno 1680.

Peder Andersen

Resolution. Efttersom at Høeschatten det Aar 1677 saa og forige Aaringer har Verit paabudet

af en fuldgaard Halfanden Læss. Og det neste Aar der efter 1678 Paabiudis ogsaa, Nemblig at Høeschatten endnu for Induerende Aar ofuer alt schal paabiudis; Og at den med Penge Toe Rixd: for It Læs Høe Inden Juel Præcise Erleggis schulle; Huilchet hr: Cancellor alleene har forClarit, at saa megit for It Læs høe schulle betales som iche betager Høeschattens paabud at

1680: 14

Halfandet Læs af En fuldgaard schal betalís. Saasom alle andre fogder her i Lehnet dennem det har holdet efterretlig og for halffandet Læs; Penger Oppebaaren, Saasom de forordnede Hr: Commissarier det ogsaa hafuer anseet, Huor fore Ko/nglig Ma/jestets Foget Peder Andersen sig ogsaa det samme forholde efterretlig, Anseende at denne besuerlige Krigstid meget har fordret, som Wed denne nu erlangende Ønschelig fred forhaabentlig her efter Vorder Lettede, Bergen den 6 February Anno 1680.

Af hans Høy Excell/ence beschichet til Stifftamptz forualting Hans Lilienschiold.

Welærd Kiere Peder Andersen gode Ven, Eder tilschiches herhos Copie af Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigst paabud som først her er Ankommen d/en 27 octobr/is forleden om endnu en half Krigsstyr, for Induerende Aar 1679 at schal Vdgifuis huilchen SlotzLougsforualteren paa Aggershuus hafue hid schichet, at den efter hans Høye Excel/lence Høybaarne Herre, Her Stadtholders Anordning paa behørige steder til alles efterretning schulle forKynde Saa at den betimmelig blef Indfordret og Clarerit, Huor efter I Eder Vdj Eders fogderj med største flid, at efterkomme, Vil Rette, og Eder saa Hermed Gud befalet, Bergen d/en 1 octobr/is 1679. E: W: W: A: Hans Lilienschiold.

Kiere Peder Andersen Jeg er Vorden anmodet af Hr: Oberste Lieutenant Macodj *Af (At) Vnderofficerene med Standquarter Ved deris Munsterpladtzer motte forhielpis, paa det at de saa nehr Ved haanden Kunde Excercere folchet, da som Jeg Vel Erindrer at derom i forige tider anordning er giort, Saa uille I nu dennem derefter og tilforhielpes paa det de Kunde Vere saa nehr Ved haanden, Og Knegterne til mindre besuering med Reigsen naar de Munstris schal. Hans Lilienschiold.

1680: 14b

Kiere Peder Andersen Synderlig gode Wen. Efttersom foregifuis at udj mange Legge (legder) paa Landet schulle were fleere Soldatter end en, end og de huilche samme Legge iche tilhøre, Mens for andre Legge Vdschrefuene, som er bønderne dertil stor schade, derfor saa Wille I det saaledis beschiche, at huor fleere er, og som iche Eigntlig de Legge tilhøre og derudj Tiene, at de da til andre, henleggis huor ingen er, og des at Tage Tieniste for Kost og Løn, Saa og Bønderne derhen at holde at det scheer, Gud Trolig befalit Bergen den 26 February Anno 1680. E: W: W: A: Af hans Høye Excell/ence beschichet til Amptsforualting. Hans Lilienschiold.

Anno 1680 d/en 20 Aprill/is blef Retten betient paa Klefland i Hosanger schibred, Af Rasmus Hannistuedt Lensmand, Mogens Mieldstad, Magne Hannistuedt, Gulich Nordaas, Niels Miøs, Peder Øfsthuus, Laugrettismend,

Huor da Jacob og Ole Klefland I Rette lagde en Rigens Stefning ofuer Oluf Hembuig, og Sl: (salig) Børge Hembuigs efterlefuersche Anne Erichsdatter, Saa og deris børn Knud, Johanis, Oluf, Erich, Magdelj, og deris formynder Mogens Hole, og Jon *Rommeren (Rommerem) paa Egen og Børns Vegne, Sampt Børge Hielmtuet, af Alenfit schibred Anlangende noget Odelsgodtz I Klefland som de formeener sig at Were Nermest Odelsberettiget fra dennem at

Løse eftter Lougen Eftter Stefningens Videre Indhold som blev Læst. Citanterne foregaff at det er 5 Pund Smør I Klefland som de formeener sig at Vere Odelsberettiget (at) Indløse, huorom de sagde ingen brefue at hafue Men Hafde Indstefnt nogle Widnisbyrd det med at beuisse. Da frembstod Halfuor Kalsaas

1680: 15

Og bekiende at hand iche Viste andit I Sagen at Proufue end som hand hafuer hørt af Hans Kones folch og Werfolch og hans Egne forældre, for hannem hafuer sagt, at Teche Klefland optog Klefland af Øde, og Aschild Klefland Var Teches Søn og Christj Bernes (og) Karj Echanger Var hans døttre, Og da Teche døde Arfuede Sønnen Aschild de To partter i Klefland og den ene datter Christj Bernes den Tredie part, Og Simen Bernes hafde Aschild Kleflands Søster til Egte, Saa at Citanten Jacob Klefland og Ole Klefland paa sin Hustruis Vegne som er Jacob(s) Søster, ere fierde Mend I Slegt af for/schref/ne Teche Klefland og hans AfKom, Og Ved for/schref/ne Halfuor Kalsaas iche Rettere som for hannem er sagt end at Klefland Var Techis Odel. Rasmus Miøs Proufuede at for hannem er sagt af gamble Mend, at for/schref/ne Teche Kom med sin Hustru en Løfuerdag og lagde til Land her Ved Kleflands Nøst, da blev hand Lax Vahr, huor ofuer hand strax Vdsette Nod, og fischede om Sommeren, og opsette sig Hytte og Var siden paa Klefland ald hans Lifs tid, Men om Klefland da Var opRyddet, Ved hand iche, Men om det Var Teches Odel, Ved hand iche, Sagde ellers at Simen Bernes Var Odelsmand til noget i for/schref/ne Klefland Men til huor megit Ved hand iche. Peder Kleppe Proufuede at hans faderfader Simen Bernes Eyede ald Klefland som hans fader har sagt for hannem, og siden hans faderfader døde da Arfuede hans fader noget, hans faderBroder noget og deris Tuende Søstre noget, Og siden Vdsatte hans fader Lars Kleppe noget i hans Nød og Trang til Sl: (salig) Erich Rom/m/erem Men huor Megit Ved hand iche, sagde ellers at hand er fierde Mand i slegt til Jacob Klefland og hans Søster, og den ene af for/schre/ne 2de Søstre \Var/ Jacob Kleflands Faders Moder. Knud Schaar Proufuede lige som for/schref/ne Peder Kleppe, hand er og fierde Mand i slegt til for/schref/ne Jacob Klefland, og hans Søster som er Citanten Oluf Kleflands Hustru. Citanterne blev tilspurdt om de hafde fleere Prouf i Sagen, huortil de suarede Ney. Derimod møtte Ole Hembuig, Børge Hielmtued Mogens Hole, Jon Rom/m/erem og Anne Erichsdatter Hembuig og I Rette lagde Ole Hembuig deris Adkomstbref dat/erit 1638 som for Retten blev Læst Jon Rommerem foregaf at det er ofuer 40 Aar siden at Louritz Kleppe Solte noget godz i Klefland og i Fieldanger

1680: 15b

Til hans Sl: fader Erich Rom/m/erem. Jacob Klefland og for/schref/ne Oluf Klefland blev tilspurdt huor lenge det er Siden at Sl: Lars Kleppe Soldte for/schref/ne godz i Klefland og Fieldanger til Sl: Erich Rom/m/erem, huor til de suarede at de Viste det iche. Peder Kleppe begierede at Jon Rom/m/erem Ville I Rette legge de Tuende gamble Odelsbrefue som Sl: Lauritz Kleppe lefuere hans fader, Huor til Jon Suarede at der nu iche er steffnt der paa at de schal frembleggis, Men er alleene Stefnt paa det som er Soldt til Sl: Ole Hembuig, Men hans Moder og medArfuinger er iche Stefnt at suare til det som hans Sl: fader hafuer Kiøbt, Men Kand dem der for iche fremlegge. Oluf Hemuig og hans Arfuinger formeente at godtzit bør følge dennem til Odel, og Eyendomb efttersom det hafuer fult hans Sl: Fader og dennem i 42 Aar. Afsagt, Eftterdj for os er blefuen i Rette lagt It Wel forseiglet Schiøde dat/erit 1638 som formelder at en deel gott folch hafuer Soldt og Schiødt til Ole Hemuig En Løb Smør En half hud En t/øn/de Korn og 2 1/2 Slette March i penge Odelsgodz og Aarlig Landschyld liggendis i Klefland I Hosanger schibred og I Fieldanger i Lindaas schibred, at for/schref/ne Ole Hembuig og hans Arfuinger det til Odel og Ejendomb maa Nyde og beholde huilchet Odelsgodz hafuer eftter schiødidz formelding fuldt hannem og hans Arfuinger Vdj 42 Aars tid. Og som Lougen

Odelsbolchens 1 Cap/itel formelder at den Jord Kaldis OdelsJord som hafuer ligget Vnder It Etleg (ættledd) Vdj 30 Vinter eller Lenger den maa ingen Loug søge fra den Ett, som den udj saa lang hefd hafuer haft, Men blifuer hannem og hans Arfuinger til Odel Angerløst uden det er Pandt eller forlæning. Derfor Vnderstaar Vj os iche for/schref/ne Jacob og Oluf Klefland samme godz saauit Schiødet i Klefland begriber Til løsen at tilKiende, Men det forblifuer Oluf Hembuigs Arfuinger til Odel efter Lougen. Men \om/ for/schref/ne Jacob og Oluf Klefland formeener

1680: 16

At de hafuer Rett og føye at Tale paa det Øfrige som nu iche er Stefnt paa da naar de der paa Lougligen Stefner, Saa gaais der om huis Rett er.

Anno 1680 d/en 26 Aprill/is blef Retten betient pa Rong I Herløe schibred, af Ole Landzuig Lensmand, Michel Wichebøe, Elling Bradzhoug, Anders Aasebøe, Ole Landzuig, Rasmus Tostensuig Laugrettismend.

Jens Schielanger, Jens Solem, og Hans From/m/erEid frembstod for Retten og I Rette lagde En Rigens Stefning ofuer Mathis og Oluf Rong, formedelst de hafuer brudt den Mundtlig forligelse som Var giort Imellem dennem om Laxewogernis brug som de alle er Odels Arfuinger til, formeene at de bør nu schiftis dennem imellem som Rett er broder broder Lod og Søster Søster Lod, med Videre Stefningens Indhold. Mathis og Oluf Rong møtte, og formeente at de burde bruge Laxeuogerne efttersom de bruger og besidder Gaarden, Men Mathis begierede at Jens Schielanger Ville Selge hannem hans Anpart I Gaarden for fyldist betaling, Men for Schiøtninges Øre Ville hand beuilge hannem En fierdepart af Wogernis Indkomst I 4 Aar, og siden motte hand Side Wogerne med hannem hans Lifstid, for landsLod som en anden Fremmet gifuer, Da I parternis Neruerelse blef for Retten Nafngifuet huor mange Laxeuoger som er til Gaarden Nemblig, den første Kaldis Scharfwogen, den 2den Synden paa Scharfwogen, den 3die: Quitingen, den 4de: Synden paa Sæingen, den 5te: Synden paa Narøen, den 6te: Vden paa Sæingen, den 7de: Frøskier, den 8de: Inden paa Narøen, den 9de: Knappen Inden paa. Men den Syndre part I Rong som Tomas og Erich paabor tilKommer den halfuepart af alle forskrefne Voger, og den Westre part tilKommer alle disse Sl: Ifuer Rongs Arfuinger, Og bruger Sl: Ifuers Arfuinger 4 af samme Woger det Ene Aar og det andet Aar bruger de femb,

1680: 16b

Og naar Ifuer Rongs Arfuinger bruger de fire Voger, Da bruger Tomas og Erich de andre femb Voger, og Naar Erich og Tomas bruger de fire Voger da bruger Ifuer Rongs Arfuinger de 5 Voger. Enchen Anne Nielsdatter bekiende for retten at hun befatter sig intet med Laxeuogerne efttersom hun er en gammel Quinde, Men hindis Søn Mathis og Hindis Suoger Oluf bruger dem, og Gaarden, og gifuer hinde til hindis ophold Aarligen 1 1/2 tønne Korn og Tuende Koefoster. Og er ellers Tuende Sildewoger til Wisse til ald Gaarden. Mathis sagde at den forligelse som Citanternis Stefning omformelder, Var iche giort meere end paa It Aar, ellers bekiende hand at Oluf Stien og Mogens Tostensuig sad i Vogerne med dem forledet Aar, Og hafde Ole Stien fierdepart I En Nod, Men Mogens Tostensuig og Jacob Rong Leyede de. Mathis og Oluf Rong Erbød for Retten at de Ville Wed gode forVnde de fraVerende MedArfuinger Tuende Laxeuoger, It Aar og det andet Aar En Laxeuog, Men den beste Vil hand og Ole hafue dennem huer Aar forbeholden først at Nafngifue til at bruge Aarligen. Afsagt, Endog at Mathis og Ole Rong Erbyder at de med gode Vil Vnde de frawerende Arfuinger 2de: af Laxewogerne det Ene Aar og En Laxeuog det andet Aar fremb, og fremb, huor med de iche \har/ Villet Verit tilfridz. Da som der er Aareschifte paa Laxewogerne saaledis, At den Syndre Gaard som Tomas og

Erich paabor, bruger af de Nj Voger som til Gaarden ligger, det Ene Aar fire Voger og det andet Aar femb Voger fremb og fremb, Derfor Eragter Vj billigt efter saadan Aarlig Omschiftelse, at Mathis og Ole Rong maa tage sig den beste til at bruge det Aar, <naar denne Gaardepart schal hafue de fire af Vogerne,> Men saa maa de frawerende Arfuinger tage og bruge den Neste dernest.

1680: 17

Dernest maa Mathis og Ole tage den beste igien af de Tuende og de frawerende Arfuinger at hafue den Ringeste af samme fire Voger det Aar. Og det andet Aar naar Omschifte er med den Syndre Gaard at der Kommer femb Voger paa denne Gaardepart da maa Ole og Mathis Iligemaade Tage den beste af de femb Voger og de frawerende Arfuinger saa at tage den beste Vog dernest, Dernest maa Mathis og Ole tage Tuende huilche de Ville af de Trej igien Verende Voger og de frawerende Arfuinger at hafue den fembte og Ringeste Vog som igien er. Og schal ingen af Med-Arfuingerne gifue hin anden nogen Landzlod der af; Sampt schal de frawerende Med-Arfuinger Vere nest fremb for nogen fremmede at side de Voger som Mathis og Ole iche sielf Vil bruge for saadan Villighed som fremmede der af Vil gifue. Disligeste maa ingen af Med-Arfuingerne Selge eller Afstaa til fremmede noget af deris tilfaldene Odel Eller Herlighed I for/schref/ne Rong, Men det schal først tilbydis de Rette Odelsmend og Med-Arfuinger efter Lougen.

A/nn/o 1680 d/en 21 Juny *Var *lensman blef Retten betient paa Nedre Golten (i Sartor/Sotra sk.r.) af Niels Humelsund, Michel Snecheuig, Oluf Foldnes, Mogens Woge, Wintzens Landraa, Ole Kobbeltued, Laugrettismend,

Oluf Nedre Golten I Rette lagde En Rigens Stefning huor med hand hafde I Rette Stefnt, Henrich Wessel, Eier til Øfre Golten formedelst It styche Vdmarch og Fæhauge Kaldis Lotten og en der Vnder liggende Laxewerbe (laksevarp) som hand formeener at høre og tilkomme hans Gaard Nedre Golten som hand sig til Odel hafuer tilkiøbt, og at det derfor bør Vnder hans Gaard Nedre Golten følge, efter Stefningens Videre Indhold. Og I Rette lagde hans Schiøde og AdtKomst paa for/schref/ne Nedre Golten. Her imod suarede Henrich Wessel at for/schref/ne styche Vdmarch og Laxewerbe hører til hans Gaard Øfre Golten og hafuer ligget der til af Arrildz tid ofuer 150 Aar, huor fore hand formeente at det herefter ligesaa bør at ligge Vnder Øfre Golten, Og I Rette lagde

1680: 17b

Hans Schiøde og AdKomst paa for/schref/ne Øfre Golten. Og tilbød Henrich Wessel sin Wederpart for/schref/ne Oluf Nedre Golten dersom hand Vil afstaa Nedre Golten for hannem da Vil hand gifue hannem Øfre Golten i Steden med ald sin tilliggende, og 50 Rdr: til, efttersom en huer af for/schref/ne Gaarder Schatter og schylder lige megit til hans Ko/nglig Ma/jestets, Men for/schref/ne Oluf Golten her til suarede at hand beholder sin Egen Gaard Nedre Golten og formeente at ombtuistende styche March og Laxewerbe burde tilhøre Nedre Golten. Og Raade Wj parterne til En Wenlig forligelse, huor til Henrich Wessel suarede at hand ingen forligelse Kunde Indgaa, thj hand Ville iche miste eller bortgifue noget af det som hand Lougligen hafuer Kiøbt og betalt. Afsagt, Eftterdj Henrich Wessel paastaar at ombtuistende Vdmarch Lotten og den der Vnderliggende Laxewerpe hafuer af Arrildz tid ofuer 150 Aar ligget og fuldt Vnder hans Gaard Øfre Golten, Og Oluf Olufsen Nedre Golten iche med breff eller Lefuendis Prouff beuiser, at samme styche March eller Laxewerpe hafuer nogen sinde ligget og tilhørt sin Gaard Nedre Golten eller der Vnder Verit brugt. Og som Lougen O: B: 1 Cap/itel tilholder, den Jord Kaldis OdelsJord som haf/ue/r ligget Vnder It Etleg (ættledd) I 30 Winter eller lenger, den maa

ingen Loug søge fra den Edt som den I saa lang hefd hafuer hafd, Men blifuer hannem og hans Arfuinger til Odel etc: Derfor Vnderstaar Vj os iche Nedre Golten bemelte styche March og Laxewerpe at tilKiende, Men det bør eftter denne dag lige som hidindtil Øfre Golten at tilhøre.

A/nn/o 1680 d/en 28 Juny blef Retten betiendt paa Landaas af Niels Dingeland Lensmand, Peder Houge, Oluf Heldal, Mathis Bradtland, Niels Borge og Oluf Tidtelstad Laugrettismend.

Knud Jochumsen fuldmegtig paa Welb/iu/r/dig/ hr: Major Marqvord Otte Magnesens Wegne I Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning ofuer M: (Magister/Mester) Samuel Hansen anlangende Landaas som hand for en Summa Penge Tre Hundrede Rixd: hafuer I Pant som formeenis hand imod Pandtepengene(s) Erleggelse bør afstaa, eftter stefningens Indhold

1680: 18

Knud Jochumsen I Rette lagde hans fuldmagt som blef Læst. Saa og En beschichelse om Pante Pengernis tilbydelse. Herimod møtte M: Samuel og Anuiste En Rigens Contra Stefning I Sagen til d/en 14 sept/embris førstkommendis at hand og da agter nogle Prouf at føre, Huor fore hand begierede til den tid Dilation saa wil hand da Videre til Sagen Suare og Indlegge huis (det som) hand hafuer. Huor fore Sagen saa lenge beroer. Ellers foregaf Knud Jochumsen at Pandtepengene Staar paa En Rett I Byefogdens huus, og begierede at M: Samuel dem Ville annamme. Men M: Samuel her til suarede at hand holder sig eftter hans Contra Stefning i Sagen.

A/nn/o 1680 d/en 30 Juny blef Retten betient paa Sæbe Setter (Sæbø seter under Sæbø i Radøy sk.r.) Ved Aalandztey (Ålandsteig i Herdla sk.r.)

huor Jacob Sæbe, {Steffen}, Aschild Siur, Michel og Jon I Rette lagde En Rigens Stefning ofuer Lauritz og Knud ØdeJord formedelst de schal formeene dennem der at settre, For det andet formedelst de holder deris Smaler i Hafuerøen, For det 3die Naar Herren gifuer Sin Velsignelse for Landit I Vogerne, og de Kom/m/er med deris Nod at Sette for Silden, schal de dennem til fortred Kaste store Steene og dermed schamferit deris baader med anden fortræd huorudj de formeener dennem Vret at Vederfarris med Videre Stefningens Indhold. Var og Indstefnt HøyEdle, Welbaarne hr: Baron hr: Loduig RosenCrantz eller hans fuldmegtig forwalter, Ombudzmand for ØdeJord paa den ene, og Welb/aa/r/ne/ hr: Laugmand Hans Lilienschiold Ombudzmand og Ejer til Sæbøe paa den anden Side. Og Var tilnefnt Retten I denne Sag at betiene Lars Mundal Lensmand, Mogens Gieruig, Brønild Quam/m/e, Hans Fosse, Anders Selleuold, Ole Mundal Knud Beraas paa den ene Side. Og paa hans Excel/lence hr: Baronens Side, Michel Wigebøe, Gulich Hesdal, Niels MoldeKlef, Anders Aasebøe, Michel Meland, Magne Tuedt. Welb/aa/r/ne/ hr: Laugmand møtte paa den ene, Og paa hans Excel/lence hr: Baron RosenCrantzis Veigne møtte hans Excellencis fuldmegtig Sunning Elsberg. Og I Rette lagde Sæbe Lejlendinger Laugmanden Hans Glads Domb om for/schref/ne Setter som blef Læst dat/erit 1622, Welbe/mel/te hr: Laugmand og hr: Baronens fuldmegtig blef tilspurdt om de Vide nogen schifftte eller Marcheschiel og Steene som

1680: 18b

Adtschiller ombtuistende Eiendeeler huor til de suarede at de for deris Persohner Viste det iche. Men Jacob Sæbøe sagde at der schal findis En Domb paa Bergenhuus som Welb/aa/r/ne/ Henrich Todt da Lensherre schal til sig annam/m/et huilchen hand meente at \schal/ gjøre forClaring om huor schifftte er imellem denne Sæbøe Setter og Aalandztej. Lauritz og Knud ØdeJord eller Aalandztej møtte og, og beKiende Saauelsom og for/schref/ne Sæbøe

Lejlendinger nu I Retten paa ombtuistende Aasted at Sæbøe Fæ og Anmarch (krøtter, særleg storfe) hafuer hidindtil til Lige med ØdeJord eller Aalandsteigs Fæ og Anmarch altid af Arrildz tid gaait horn imod horn og Klof imod Kløff i for/schref/ne Settermarch som nu ombtuistis, Huilchet March eller Setter Wj nu grandschede og besaa, Saauelsom It styche steengierde som Sæbøe Mend foregaf Sæbøe at tilhøre. Men ØdeJord Mend foregaf sam/m/e Gierde er alleene opsætt for at Fæet iche schal gaa i Landzuig March og andre bønders Ejendeeler. Sæbøe Mend frembEschede eftterschrefne Vidnisbyrd som de foregaf at hafue Indstefnt deris Sandhed at Vidne. Rasmus Dahle sagde sig Vere Ved 75 Aar gam/m/el efter aflagde bogerEd Med opragte fingre Proufuede at for Vngefehr 40 Aar siden Saag hand Trende gange at Knud ØdeJord og hans Kone, Kom til Sæbøe Vogen og gaf Sæbøe folch Sild i Landzlod som Var Kast Ved Hafuerøen eller I Hafuer Vogen. Christian OlsVold sagde sig Vere Ved 50 Aar gammel proufuede Ved Æd og opragte fingre {Proufuede} at det er hannem Witterlig at Sæbøe folch fich Landzlod af huis (den) Sild som blev Kast I Ripleuig, Gaaseuig og Kalfuetræ, og Kand det Vere Ved 40 Aar siden *Helge Lunde (Helga) sagde sig Vere Ved 60 Aar gam/m/el Proufuede Ved Æd og opragte fingre at for Rum tid siden saa hun ofte at Knud ØdeJord og hans Kone Kom I Sæbøe Vog, og paa Sæbøe somme tider og gaf de Sæbøe folch Landzlod af huis fisch som Var Kast her Ved Sæbøe Landet. Siden berettede Michel Wigeboe og for/schref/ne hans Medfølgere at de Var Kom/m/en til den Ende at anhøre huorledis Sæbøe Lejlendinger og ØdeGaardz Mendene Om Sagen Kunde Kom/m/e ofuerEens, Viste derfor iche at de Kunde Vere med i dom/m/en. Og Raade Vj Parterne til En Venlig forligelse huor

1680: 19

Til Welbiurdig hr: Laugmand og Mon/sieur Suning Elsberg suarede at de for det første stillede det til Lejlendingerne paa begge sider, huad de Ville Sambtyche paa det de schulle iche hafue noget der paa i Sin tid at Klage eller Sige. Saa bequem/m/ede for/schref/ne Sæbøe Lejlendinger paa den ene, og for/schref/ne ØdeJord eller Aalandsteigs Lejlendinger paa den anden Side sig til denne forligelse saaledis. At for/schref/ne Sæbøe og Aalandsteig schal huer efter denne dag hafue og Niude En halfpert af ald den Landzlod som Kand falde af huis (den) Welsignelse Gud Gifuer Enten det fangis af frem/m/ede eller af dennem tillige eller af nogen dem I Særdeelighed, huilchet de schal schifft, til half mit for/schref/ne Tuende Gaarder oprigteligen Imellem og den ene iche den anden nogen Vret eller Vnderslef *Ellten (Enten) de er frauerende eller tilstede \at giøre/ Men om det scheer anderleedis schal den som Vrett giør, der for straffis og ald ombKosting betale Schadisløs. Huilchet Lejlendingerne nu Ved Haandstreckning Stadfestede. Med denne forligelse sagde her Laugmand Welb/iu/r/dig/ Hans Lilienschiold og Velfor/schref/ne Mons/ieur Sunning Elsberg (på) hans Excel/lence hr: Baron RosenCrantzis Veigne at Vere med tilfridz.

A/nn/o 1680 d/en 16 Sept/embris blev Retten igien betient paa Landaas i for/schref/ne forige Indstefnte Sag

*Ma: (Major Marqvord Otte Magnesen) i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning ofuer Fuldmegtig i denne Sag Knud Jochumsen som blev Læst. M: (Magister/Mester) Samuel i Rette lagde Ko/nglig Ma/jestets Naad/igst Confirmation paa Pandtebrefuet paa Landaas. Saauelsom en deel andre brefue og documenter som blev Læst. Derimod møtte Fuldmegtigen Knud Jochumsen og I Rette lagde hans schriftlig Indleg. Jan Buchold møtte og forKlarede at den Syndre Veg i den liden Glasstue Var forraadnet saa hand schruede det op paa den ene side og bønder gjorde det ferdigen Huilchet {Ole Hambre,} Niels Tøsdal, beKiende at hand og Sl: (salig) Rasmus Østeuold gjorde ferdig igien med En deel Ny Tømmer. De forbedrede og borgestuen til En deel, huilchet nu blev efterseet; Disligeste ladet forbedre paa Floren og Laden med Videre. Disligeste beretted M: Samuel at hafue ladit af Ny paa Gaarden bygge En

Mielcheboe, It Køchen, En Smale Flor, og En liden Hestestald Sagen optaget til Videre og schal Parterne faa Varsel naar den igien schal foretagis.

1680: 19b

A/nn/o 1680 d/en 21 Sept/embris blev Retten betient paa Bergen Raadstue, anlangende for/schref/ne Landaas.

Og møtte Knud Jochumsen Procurator paa sin Principals Wegne paa den ene, og M: Samuel Hansen paa den anden Side. Og blev Parterne tilspurd om de hafde Videre at I Rette legge, huor til de suarede Ney at de iche hafde meere, Men Refferer sig til huis (det som) de tilforne hafuer Indlagt. Afsagt, Efterdj M: Samuel Hansen hafuer be/mel/te Gaard Landaas i Pant for 300 Rdr: saasom Jordrotten Welb/iu/r/dig/ frue Kiersten Bildtz der paa til hannem Vdgifne pantebref dat/erit 2 Maj 1664 det Vduiser, huilchet Pantebref Høyloflig IhueKom/m/else Konung Friderich den Tredie Allernaadigst Confirmerit hafuer, at M: Samuel Hansen, hans hustru Zidzele Olufsdatter deris børn og Arfuinger frelseligen schal nyde og beholde sam/m/e Gaard for it frit fuldKom/m/en brugeligt Pant saalenge forskrefne 300 Rdr: staar Vbetalt, og Imidlertid at holde Gaarden Ved hefd og biugning og naar forskrefne pant igien af hindis Welb/iu/r/dighed/ eller Arfuinger Indløsis, da af hofuetstolen at Kortis huis Landschylden og Rettigheden, sig Videre Aarligen beløber *md (med) Renten af Pantepengene; og som Jordrotten har stefnt og Vil sam/m/e Pantsatte Gaard Indløse. Derfor bør M: Samuel Hansen Igien Annam/m/e sine Pantepenge 300 Rdr: i saadan Mynt som pantebrefuit omformelder; Huor imod hand bør til førstkom/m/ende fardag Gaarden at afstaa og fra sig lefuere. Angaaende at M: Samuel Prætenderer betaling for Gaardens huusers Reparation og opbygelse 300 Rdr: med Renten deraf i 13 Aar; Men som Pantebrefuet han/nem tilholder at holde Gaarden Ved hefd og biugning efter Lougen, og hand den paa det 16 Aars tid brugt thj Kunde Vj hannem iche nogen betaling for huusernis Vedligeholdelse tilkiende, dog huad huser som hand hafuer der paa af Ny ladit opbygge og Tøm/m/erit der til Kiøbt, Kand Jordrotten tilbydes til Kiøbs, som Jordrotten faar \ han/nem at/ betale fornøveligen; Men om de iche derom Kand forEenis, da staar det han/nem frit for dem af Gaarden at lade føre og sig Nyttig

1680: 20

At giøre. At M: Samuel formeener hannem bør betalís 60 Rdr: som Pantebrefuitz Naadigste Confirmation schal hannem i Adtschilling maader Kostet derom *ir (er) ingen ordre for os i Rette lagt, ej heller noget at Welbe/mel/te gode frue Vil det betale, Men hindis Welb/iu/r/digheds/ Missive M: Samuel Hansen tilschrefuen dat/erit 3die Paaschedag 1665 af hannem sielf i Rette lagt, formelder, huor i moger det saa setter mig iche i Widere beKosting end som mit Pantebref formelder Disligeste formeener Welfor/schref/ne M: Samuel sig og sin Høstru deris Lifstid bør Vbehindrit nyde Gaarden \til brug/ som en anden Lejlending, formedelst hand hafuer den forige Lejlending af..ndit(?). Men som hand \iche/ hafuer Gaarden bøxlet eller fest, og Jordrotten ingen bøxsel af hannem beKommet. Efter saadan beschaffenhed Kunde Vj disse hans i Rette settelser iche følge.

Anno 1680 d/en 22 Novembr/is blev holden Almindelig Høsteting paa Frechow i Herløe schibred, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Fogetz sted Christian Dinesen, Oluf Landzuig Lensmand, Michel Wigeboe, Ole Kleppe Oluf Ryland, Elling Bradzhoug, Niels MoldeKleff Niels Sæle, Arne Hestenes, Tomas Rong Jacob Kousboe, Mogens Huuseboe, Magne Tuedt, Lauritz Siurdal, Michel Meland, Laugrettismend og en stor deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forkyndt efterschrefne hans Koniglig Majestets Allernaadigste Forordninger, og hans høye Excellencis Naadigste Anordning, saa og hr. Amptzforualters befalinger, som her efter ord fra ord schal indførís.

For/schref/ne Christian Dinesen lod paa Koniglig Majestets Vegne for Retten fordre it Quindfolch Anne Pedersdatter Langeland som sagde sig at vere besofuet af En Soldat, som hun iche Kiender, og for 4 Vger siden føde barnit, som nu er døed. For/schref/ne Christian Dinesen satte i Rette om hun iche burde bøde sine bøder efter recessen, Afsagt at be/mel/te Quindfolch bør at bøde efter Recessen - 6 Rdr:

Fogden Stefnt Jon Olsen Rong formedelst Lejermaal. Jon møtte og beKiende at hand hafuer besofuet En pige paa Rong Marithe Rasmusdatter og med hinde Auflet barn og er hun nu døed og sagde at hand Ville hafue Egtet hinde om hun hafde Lefuet. Fogden formeente at *hun (han?)

1680: 20b

Burde bøde for sin forseelse efter recessen, Afsagt at Jon bør at bøde sin lejermaalsbøder efter recessen - 12 Rdr:

Fogden Stefnt Hans Træet for hand har ligget for tillig hos hans Kone Mette Heggernes Mette møtte og bekiende hun Kom it fierding Aar fortilig i barselseng. Fogden satte i Rette og formeente de burde bøde efter Forordningen. Afsagt at Hans bør for sig og sin Hustru bøde efter Forordningen 9 ort.

Mogens Mogensen St/efnt Oluf Jørgensen Toschem for En bøsse som hannem er tilfalden i Arf efter hans Sl: (salig) Moder Brite Olsdatter og nu for Retten beuiste med barnebogen at hand er samme bøsse i Arf tilfalden efter be/mel/te sin Sl: Moder. Jacob Koursbøe møtte paa Ole Jørgens/ens Vegne og berettede at hand er Siug. Afsagt efterdj beuisis med barnebogen at bøsén Mogens Mogensen tilKom/m/er da bør Ole Jørgensen strax lade Mogens Mogensen den Vere følgagtig, eller den af hans bøe Ved Rettens middel inden 14 dage at Vdsøgis efter Lougen.

Raadmand Ifuer Christensen med Rigens Stefning Stefnt Halsten, Ole Mogensen, og Oluf *Ardersens (Andersens?) Enche paa Nedre Dale, Poul og Magne Yttre Bragstad, Ole Jon og Knud Fløgsand formedelst de Resterer med nogle Aars Landschyld af deris paaboende Gaarder. Halsten Nedre Dale møtte og foregaf iche at Vere saa megit schyldig som hannem Krefuis og frembuiste nogle qvitancer. Ole Mogensen møtte og beKiende at hand iche Ved at Vere meere schyldig end sin Landschyld

1680: 21

For I Fior og i Aar. Blef berettet at de andre Indstefnte Vare i dag her paa Tinget Nemblig fra Bragstad, Men blef nu paara\ a/bt men iche fremKomb. Ej heller møtte de af Fløgsand. Oluf Hesdal møtte og bekiende at hand er schyldig Landschyld for i fior *or (og) i Aar. Christian Dinesen paa Velfor/schref/ne Ifuer Christens/ens Wegne frembuiste En Restantz paa huis (det som) Indstefnte schal Vere schyldig, Men de til stede werende sagde sig ej saa megit at vere schyldig. Afsagt, at Indstefnte bør inden Juel førstkommendis forføye sig til byen og giøre Rigtig afreigning med Velfor/schref/ne Raadmand Ifuer Christensen, om huis Landschyld og Rettighed som de er hannem schyldig saa frembt de iche Vil at dennem der for schal ofuergaa Domb efter Lougen naar de Lougligen Stefnis igien.

Eftter begiering blev forKyndt eftterschrefne breff.

Kiendis Jeg Johanis Munthe forige Borgemester udj Bergen og hermed Witterligt gjør at Jeg med Min K/iere Hustruis Zille Volchertzdatters Villie, Ja og Sambtyche hafuer Soldt schiødt og Afhendt, saasom ieg og Ved dette mit *Obbne (Aabne) brefs Kraft, Selger Schiøder og Afhender til Min K/iere Broder /: eller til huem, hand Igen ofundragendis Vorder /: Hæderlig og Wellærd Vnge Mand Luduig Munthe Collegæ udj Bergens Schole, En Gaard Wigebøe liggende udj Nordhorlehns Fougderje i Herløe schibred, schyldendis Aarlig Smør 1 Løb, Malt 1 t/øn/de Arbeidspenge 10 March dansche, Grundeleje 1 Rixort, huilchen for/schref/ne Gaard be/mel/te Min K/iere

1680: 21b

Broder herefter Vpaa anchet af mig min hustru og Voris Arfuinger straxens maa tiltræde og i Possession tage, med ald des appertinentier og tilliggelser til Lands og Vands, til fieldz og Fiere, fischerj og Fægang, intet i nogen maade undtagendis, og sig eftter denne dag saa nøttig gjøre som hand best Ved og Kand i alle maader. Og hafuer nochbe/mel/te min broder mig derfor Rigtig Contenterit og betalt mindste penge med meste, tillige med Schiøtningsøren, saasom Wj derom er for accorderide, Saa Jeg hannem for god og Nøysom betaling betacher i alle maader, Thj Kiendis Jeg ingen ydermeere Rett at hafue til forskrefne Gaard Wigebøe eller des tilleg, ej heller min hustru eller nogen Voris Arfuinger, Men den herefter angerløs at følge Nochbemelte Min broder Luduig Munthe og hans Sande Arfuinger, til Euindelig Ejendomb under huad nafn eller Prætext det nefnis Kand; huilchet Jeg paa Min og Min Hustrues Vegne med Haand og Seigl verifererer og for alle og huer fuldbyrder, Actum Nofnie d/en 20 Marty 1680. (L:S:) Johanis Munthe.

Anno 1680 d/en 24 Novembr/is blev holden **Almindelig Høsteting paa Allenfit Tingstue** Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen Lauritz Mundal Lensmand, Niels Tuedt, Hans Fosse, Brønild Quamme, Johanis Fosse, Anders Selleuold, Arne Quamme, Knud Tidtland, Jon Nesse, Mathis Hougsdal, Michel Fosse, Lauritz Lechnes, Laugrettismend og en stor deel af be/mel/te Schibreds Almue.

1680: 22

Da blev Vnderdanigst forKyndt eftterschrefne hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger, og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, Saa og hr: Amptzforualters befalninger, som her eftter Ord fra ord schal indførís.

Hr: Anders Garman St/efnt Knud Beraas for Resterende Landschyld og Rettighed for hans paaboende Gaard Beraas, Og lod Ved sin Tiener Niels Nielsen i Rette legge hans Regenschab at hannem schal Restere - 16 Rdr: 2 March; Huor imod at suare møtte Knud Beraas, og sagde at hand \er/ hr: Anders Gaarman iche meere schyldig end som hans Landschyld for forledet Aar A/nn/o 1679 2 1/2 Rdr: Saa og Landschyld for dette Neruerende Aar 1680, Og benegtede bemelte Knud høyligen at hand er slet intet meere schyldig i nogen maader. Hr: Anders Garmands Indleg blev Læst formenende at hand bør hafue sin Gaard forbrudt og dog betale sin Landschyld. Afsagt, At Knud Beraas bør strax forføye sig til hr: Anders Gaarman og med hannem gjøre Rigtig afregning om alt huis (det som) hand Kand befindis at Vere hannem med Rette schyldig, Sampt hannem sin Resterende Landschyld og Rettighed inden Juel at betale. Men om de iche i mindelighed Kand Komme derom ofuerEens, Da Sagen igien at Stefnis til førstholdende Ting, og Knud da at frembringe huis (det som) hand Kand hafue hr: Andersis

fordring med at afbeuisse, at saa derefter Kand kiendis huis Rett er.

Lensmand Lars Mundal St/efnt Ole Otteraas formedelst hand schal hafue slaget hans Grandis Quinde Marite Otteraas, Oluf møtte og benegtede at hand {at hand} iche hafuer slaget hinde i nogen maader. Men Marite møtte og sagde at Oluf Kastede hinde i hindis Ryg Med en Veedschie Men hafde ingen Prouf det med at beuisse; Laugrettet og Almuen foregaf at for/schref/ne Ole og hans GrandeKone forliges

1680: 22b

Megit Ilde med hin anden med Vforligelighed og Schenden og banden med daglig Had og fortræd imod hin anden. Afsagt, at Oluf for saadan Vforligelighed bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1/2 Rdr: Og bemelte Marite iligemaade for uforligelighed at bøde - 1 ort.

Christian Dinesen i Rette lagde en Rigens Stefning paa Raadmand Ifuer Christens/ens Vegne ofuer nogle sine Landbønder for Resterende Landschyld og Rettighed, Ole Johansen Semb fordris - 14 Rdr: 5 March 2 Schilling, Ole møtte og sagde sig iche at Vere meere schyldig med Landschyld for 1679 og dette Aar tilsammen - 5 Rdr: 1 ort, og i førstebøxel 2 Rdr: Ole Aamundsen Krefuis 14 Rdr: 12 Schilling, Ole Larsen møtte paa hans Vegne og sagde hand iche Viste huor megit hand er schyldig Men hand Ved det sielf og er Reigst i Byen at Ville giøre Rigtighed. Simen Lefuestad fordris 16 Rdr: 3 March 4 Schilling, Simen møtte og Vedstod at Vere saa megit schyldig. Lauritz Halstendal Krefuis 8 Rdr 1 ort; Lars møtte og Vedgich at Vere schyldig paa Landschyld for forledet Aar 1679 2 Rdr 1 ort saa og i 3die tage; Er og schyldig Landschyld for dette Aar. Oluf Mogenstad Krefuis 6 Rdr: 5 March 7 Schilling, møtte iche, Men Christian ibmd: (Mogenstad) møtte og berettede at Ole Vil forføye sig til Byen og giøre Regenschab. Christian Mogenstad fordris 7 Rdr:, for/schref/ne Christian møtte og sagde, at hand iche er meere schyldig end 5 1/2 Rdr: Afsagt, at Indstefnte Landbønder bør inden Juel at forføye sig i Byen og giøre Afreigning med deris Jorddrott Velfor/schref/ne Raadmand Ifuer Christensen og huis (det som) de blifuer hannem med Rette schyldig, bør de hannem strax betale Vnder Adferd efter Lougen; Men de som hafuer nu for Retten Vedgaaait huad de er schyldig, det bør de hannem

1680: 23

Inden Juel at betale Vnder Adferd efter Lougen.

Elling Quamme St/efnt Jon Bøgeuold for En barneKoe som hand hafuer ladit forKomme, og formeener hand bør den strax igien betale. Jon møtte og Vedstod at hafue faait En Koe af Elling paa Leje, som Var en barneKoe, og hafde tilsagt Elling En Kalf for 2 Aar siden, huor af hand schulle hafue opynget hannem En Koe Men som hand Var sin Ejer schyldig da motte hand lade hannem faa samme 2 Aar gl: (gamle) Nød. Afsagt, at for/schref/ne Jon Bøgeuold bør igien gifue eller betale Elling Quamme samme barneKoe inden it Aars tid hernest efter, eller Ved Vurdering af hans boed at Vdsøgis.

A/nn/o 1680 d/en 26 Novembr/is blef holden Almindelig Høsteting paa Radøe Tingstue i Radøe schibred, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen Hans Tougler Lensmand, Mogens Manger, Anders Houglund, Mogens Ydstebøe, Ingebrigt Qualem, Niels Risnes, Ole Wildanger, Niels Tuedt, Ole Soltuedt, Knud Soelem, Elling Tiore, Christen Vogenes, Rasmus Bouge, Peder Wetaas, Michel Marøen, Ole Qualem, Niels Marøen, Niels Soelemb, Laugrettismend og en stor deel af samme schibredz Almue.

Da blev Vnderdanigst forkyndt efterschrefne, hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Forordninger, og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, Saa og hr: Amptzforualters befalninger, som her efter ord fra ord schal indførís.

Ole Øfre Qualem St/efnt Ole Jensen Hougland formedelst hand schal hafue schieldt hannem for en V-Erlig Mand. Ole Haaland proufuede at hand hørde Oluf Hougland schielte Ole Qualem for en Vretferdig Mand og for en V-erlig Mand paa Kiercheueien, Og i det samme tog Ole sig igien og forKlarede i dit beite; Christen Vogenes Var og indstefnt som proufuede lige som for/schref/ne Ole Haaland, huor paa de nu begge for Retten gjorde deris Eed med opragte fingre. Ole Hougland møtte, og sagde at hand talte til Ole Qualem at hand beitet V-louglig. Fuldmegtig Fogden formeente Ole Hougland burde bøde derfor som Vedbør. Afsagt, at for/schref/ne Ole Hougland

1680: 23b

Som hafuer ofuerfalden Ole Qualem Vden Aarsage med schielderj paa Kiercheuejen bør derfor at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 3 March Sølf. Og sagen dermed at Vere ophefuet ingen af parterne til nogen eftertale at Komme i nogen maader.

Jacob Røsnes St/efnt Mogens Nordanger for Kiøbmandschab med Tobach. Mogens blev paraabt møtte iche. Schaffer Ole Haaland tilstod at hand Var Lougligen Indstefnt. Huor for Fuldmegtig Foget satte i Rette om hand iche burde bøde Stefnefal. Afsagt, at for/schref/ne Mogens Nordanger bør at bøde Stefnefald efter Lougen 1 March Sølf.

Michel Marøen St/efnt Niels Marøen formedelst hand hafuer ofuerfalden hans tienistpige og Kastet hinde imod Jorden at hindis Axel eller Arm gich af ledit. Anders Hougland og Ole Peders/en Hougland nu for Retten forKlarede at Michel Marøen schichede bud til dem at besigte pigen huor efter de og Kom og saa at hindis Axel og Ned til brøstet Var opReisen og saa ilde Wd, Men huorledis hun hafde faait det, det hafde de iche seed. Niels møtte, og foregaf at denne handel Komb af en hest som hand og Michel hafde til fellidz, thj Michel Ville Kiøre meere med den end hand, derfor Ville hand tage Hesten og Kiøre med, Men Pigen Ville den iche slippe. Da schuede hand hinde ofuer ende paa Marchen Men slog hinde iche i nogen maader. Pigen møtte og fremuiste sin Arm huor i hun har faait nogen schade, og er igien læget og hun der af ligget til Seng en Stund i Som/m/er *Pa (Paa) Michels beKostning. Niels Marøen Ragte Michel sin Haand at schal gifue hannem for pigens forsømmelse og schade 1 Rdr: Og formedelst Niels schued pigen ofuer ende der for bør hand bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 1 March Sølf.

Rasmus Bouge St/efnt Steen Bouge formedelst hand schal hafue Vdbrudt Agger af hans Eng. Steen blev paraabt møtte iche, Ole Kaalstad og Johanis Kaartuedt forKlarede at de Louglig hafde

1680: 24

Stefnt for/schref/ne Steen for denne Sag. Afsagt, at Steen Bouge bør bøde Stefnefall efter Lougen 1 March Sølf. A/nn/o 1680 d/en 29 Novembr/is blev holden Almindelig Høsteting paa Lindaas tingstue i Lindaas schibred Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Ifuer Fammestad Lensmand, Christian Mogensløb, Ifuer Løfaas, Magne Brundtland, Amund Hunduen, Hans Qualuog, Lars Hopland, Mogens Synneuog, Besse Røsnes, Jacob Grimbstad, Lauritz Schouge, Johanis Houge, Ole Sundsbøe, Niels Bersuig, Michel Hope, Lars Settre Laurettismend og en stor deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forkyndt Copie af hans Kongelig Majestets Allernaadigste Forordninger, og hans høye Excel/lencis Naadigste Anordning, Saa og hr: AmptzforWalters befallinger, som her efter Ord fra ord schal indførís.

Lars Sættre fremkom for Retten og gaf Klageligen tilkiende at hans paaboende Gaard Sættre 1 Løb 6 March Smør af waadeIld sidst forleden Winter afbrente saa hand miste alt sin formue saauelsom hans iboende huuse huor til nu tilstedeuerende Almue og Laugrettit Endregteligen suarede at det er dem Vdj Guds Sandhed Witterligt at forskrefne Lauritz Sættris iboende huuse og Gaard af VaadeIld i nest forleden Vinter opbrente om Natter tide tillige med hans fattige Ejendeel og formue. Huilchet hand begierede at hannem motte meddeelis beschrefuen udj Vnderdanigst henseende og forhaabning at hand maa Niude Naadigst forschonsel for hans Kongelig Majestets Allernaadigste paabudne schatter og Leding af samme hans paaboende Gaard.

Claus Pedersen St/efnt Lars og Mogens Schouge for 1 p/un/d Landschyld af deris paaboende Gaard Schouge og 3die Tage som de Rester med i 6 Aar og fornød og Arbeidzpenge tilsam/m/en

1680: 24b

6 Rdr: 4 March; Lars og Mogens Schouge møtte og foregaf at det er lang tid siden, de sagde sam/m/e 1 p/un/d leje fra sig, og ej Ville hafue noget der med at bestille, huilchet scheede 12 Aar førend Sl: (salig) præsident Herman Garman døde, siden har de iche brugt den og iche Vil heller nu hafue noget der med at bestille, formeente efter saadan beschaffenhed at de burde iche noget der for betale Afsagt at hermed beror intil Schiødet Kom/m/er i Rette og igien Louglic Stefnis saa gaais huis Rett er.

Claus Pedersen St/efnt Jon, Rasmus og Hans Huchaas Nemblig Jon for 3 Rdr: 2 March, Rasmus for 3 Rdr: 3 March, og Hans for 6 Rdr: 4 March, Resterende Landschyld samt fornød og Arbeidzpenge af deris paaboende Gaard Huchaas. Indstefnte Jon møtte og Vedgich at vere schyldig Landschyld for 1679 og dette Aar. Rasmus sagde at hafue nu nylig betalt sin Landschyld for de forige Aare huor paa Rester iche meere end 1 March. Hans Møtte og Vedgich at Vere schyldig 3 Aars Landschyld, 5 Rdr: men fornød og Arbeidzpenge formeente de iche at burde gifue, thj de verit forligte med forige Jorddrott at de schulle gifue Aarlig for 1 Løb Smør 3 Rdr: for 1 t/øn/de Malt 2 Rdr: og i tredietage af en t/øn/de Malt 1 Rdr: ligesaa uil de gifue Claus Pedersen. Indstefnte Lejlendinger schal med forderligst forføye sig til Jordrotten om de her om i mindelighed Kand forenis, huis iche da naar hans Schiøde Kommer i Rette og paa ny louglic Stefnis gaais huis Rett er.

Raadmand i Bergen Ifuer Christensen St/efnt efterschrefne hans Landbønder \paa Kolaas/ for Resterende Landschyld og Rettighed af deris paaboende Gaarder, Anders Trolsen fordris Landschyld for 78 - 79 - 80: 4 Rdr: 1 March 4 Schilling. Anders møtte beRettede Iche at Vere meere schyldig end Landschyld

1680: 25

for 79 huor paa er betalt 1 March, saa og Rester for dette Aar. Johanis fordris Landschyld for 78 9 March 12 Schilling huilche hand benegtet, men for 79 og dette Aar er hand schyldig Landschyld. Peder Olsen fordris, Vedgich at vere schyldig Landschyld for 79 og 80 tilsam/m/en 15 March. Anders Sandersen møtte og Vedgich at vere schyldig 3 Aars Landschyld for og Arbeidzpenge Aarlig 1 ort, er tilsammen 9 March, og i 3 Aar 4 1/2 Rdr:

Ole Pedersen møtte og Vedgich at hand er schyldig Landschyld Foer og Arbeidzpenge for forledit og dette Aar Aarligen 9 March er 3 Rdr: Blef berettit at Tomis som fordris 26 Rdr: 1 ort, er draget fra Gaarden. Afsagt at Indstefnte bør inden Juel førstKommendis forføye sig i Byen til deris Jorddrott Volfor/schref/ne Raadmand Ifuer Christensen og betale huis (det som) de nu hafuer for Retten Vedgaait at Vere hannem med Rette schyldig Vnder Adferd efter Lougen, og om hans øfrige fordring med hannem afreigning at gjøre.

Søfren Løchesen St/efnt Aamund Fieldangers Kone Synneue Knudzdatter formedelst Vsandferdig beretning som hun hans Moder schal hafue forebragt, at en Pige paa Præstegaarden schal hafue gaait i Seng til hannem. Aamund Fieldanger møtte paa for/schref/ne sin Hustruis Veigne og sagde at hun iche Ved Søfren Lochesen andit end som alt Ere og got at beschylde i nogen maader, og om hun hafuer talt nogit da hafuer hun dertil iche haft nogen schiel eller Rett og beder om forladelse at hun iche hafuer Vist nogen schiel eller Rett til saadant Tale, Men Erchlerer hannem for en Erlig Kal og denne Sag i alle maader. Dette samme berettede og Aamund Hunduen at Vere ombeden paa hindis Vegne her for Retten at sige. Og beder Søfren Løchensen der paa om forladelse. Afsagt, efterdj Aamund Fieldanger hafuer nu for Retten Søfren Løchensen Erchlerit, da bør hindis Snach iche at Kom/m/e hannem til nogen hinder eller efttertale i nogen maader, Men om nogen efter denne dag schulle fordriste sig hannem saadant at breide schulle de derfor tiltalis og Straffis som Vedbør Andre til Exempel.

1680: 25b

Christian Dinesen formeente at Aamund Fieldangers Kone burde bøde der for til hans Ko/nglig Ma/jestets som Vedbør. Afsagt, at be/mel/te Omund Fieldangers Kone bør for denne Sag At bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 2 March Sølf.

A/nn/o 1680 d/en 2 Decembr/is blef holden **Almindelig Høsteting paa Halsuig i Gulen schibred**, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Jacob Oppedal Lensmand, Johanis Dale, Peder Dyrgrøf, Ole Nappen, Ifuer Fosdal, Jefle Østgulen, Østen Houge, Michel Miømen, Michel Eide, Ole Quersøen, Laugrettismend og en stor deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger, og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, samt og her Amptzforualsters befalinger, som her efter ord fra ord schal indførís.

Gregoris Larsen Soldat Var af Fuldmegtig Fogden Indstefnt for Lejermaal, med Brite Andersdatter som til sammen hafuer Auflet barn i forleden Sommer; For/schref/ne Soldat møtte og Vedstod at hafue begaait Lejermaal som foresiges. Afsagt, at denne hans forseelse Remiteris til Krigsretten, der for at stande til Rette som Vedbør, thj tilstedeuerende Almue foregaf at hand hafuer intet at bøde med.

Josop Hafuerland Johanis Hafuerland, Mogens Hafuerland og Enchen Stefnt Anders Tuedt, Ifuer Tuedt, Hans Tuedt, for ulouglig schoufhugst; Indstefnte Anders Tuedt, møtte og Vedstod at hafue huggit nogit brendweed i Hafuerland schouf paa adtschillige tider i 10 Aars tid. Ifuer og Hans møtte iche, Niels Nordgulen, og Endre Pedersen tilstod at de Lougligen hafde Stefnt for/schref/ne Ifuer og Hans Tuedt, Afsagt, at Anders Tuedt bør strax at betale for/schref/ne Hafuerlands Mend i schoufschade 1 Rdr: og Ifuer og Hans som iche møtte bør huer at bøde Stefnefald 1 March Sølf.

1680: 26

Mogens Nyhammer Stefnt Johanis Dahle formedelst hand schal hafue befattet sig med Sl: (salig) Knud Nordals Boe og godz førend schyld og Gield efter hannem Var betalt. Indstefnte Johanis møtte og Sagde at hand iche hafuer befattet sig med samme boe og gods, Mogens foregaf at der er iche meere Korn angifuet end 10 Tønder som schal Vere dette Aars Aufling, Men Johanis her til suarede at Rettens middel som Var paa schifte hafuer Taxerit det for 10 t/øn/der og er iche endnu afterschet. Afsagt; Efterdj Rettens middel hafuer Verit ofuer Arfueschiftet da bør schiftebrefuit at Komme under deris forseigling at En huer Creditores Rett som dem kand tilkomme der af Kand forfaris. Og Kornit at afterschis befindis det da meere end det er Taxerit, da bør det at Kom/m/e samptlige Creditorer til beste.

Hr: Capteinlieutenant Aagaard \ St/efnt Jon Dale/ for it Dyr som Soldat Berg hafde hannem belofuet, Og hafde Soldaten fundit it Dyr Suemendis paa Søen huilchet hand dreffe, og førte det i Jon Dalis nøst og ombad Jon at hand Ville føre det til hr: Capeten Lieutenant, huilchet Soldaten nu tilstod at Jon belofuede. Jon Dahle møtte og tilstod at Soldaten lagde dyret i hans nøst huor det laa wed 14 dage og hafde hand lagt Selschab med Jon Wedeuig til Byen, Men de blef iche saa snart ferdig til Reigsen, men da de Var ferdig Var dyret fuld af Madicher og Kaste det i Søen Afsagt, Efterdj iche beuisis at Jon Dahle hafuer Nytt got af dyret da Kunde wj iche tilKiende hannem noget for denne Sag at lide.

Raadmand Ifuer Christensen \med en Rigens Stefning/ St/efnt sine Landbønder Bertel og Jacob Todtland, Anders Todtlandsdal, Ifuer Hougsuer, for resterende Landschyld og Rettighed af deris paaboende Gaard. Lensmanden Jacob Oppedal sagde at Bertel Todtland ombad hannem for sig at suare at hand for 8 dage siden har Verit i Byen og betalt, Jacob Todtland og Anders Todtlandsdal møtte

1680: 26b

Iche, Ifuer Fosdal berettede at Anders Todtlandsdal er paa Byewejen. Afschediget at indstefnte Landbønder bør inden Juel førstkommendis sig at indstille og deris Resterende Rettighed som de Kand befindis at Vere med Rette schyldig til Velbe/mel/te deris Jorddrott at betale.

A/nn/o 1680 d/en 6 decembr/is blef holden **Almindelig Høsteting paa Eide Tingstue i Echanger schibred**, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Mogens Essemb Lensmand, Oluf Echanger, Jørgen Biørge Ifuer Hindenes, Rasmus Myhr, Erich Todtland, Siur Eidtznes, Oluf Quinge, Laugrettismend og en deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger; og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, Saa og hr: Amptzforualters befalninger, som her efter ord fra ord schal indførís.

Frembkom for Retten, Christopher Knudsen, Ole Sæbiørns/en, Østen Larsen, og Goute Ifuersen, Sampt Enchen Ragnille som gaf Klageligen tilKiende at deris paaboende Gaard Nore Quinge i Nest forleden Va\hr (vår) førend Pløyningen blef af waadellid opbrendt Saa de miste alle deris Huuse og boeliger, Saauelsom ald deris Ringe formue at de Ejer Slet intet igien eftersom Ilden i deris frauereelse paaKom, huor om de nu begierede Almuens Sandferdige Widnisbyrd. Huor til nu tilstedeuerende Laugrett og Almue Endregteligen suarede, at det dis.(?) forholder sig saa i ald Guds Sandhed som for/schref/ne Nore Quinges Lejlendinger foregifuer at for/schref/ne deris

paaboende Gaards huuse af Vaadellid, tillige med deris Ringe formue af Vaadellid blev opbrendt som foresiges. Huilchet forskrefne Lejlendinger begierede at dennem motte gifuis beschrefuen udj Vnderdanigst henseende at Niude Naadigst forskonsel for hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste paabudne schatter og Leding af deris brugende Gaards parter og Lejemaal som schylder 2 Løber 9 March Smør.

Johanis Røe Stefnt, Niels Røe formedelst hand hafuer fratagit hannem it styche Eng, og paalagt hannem at holde Tag efter hans anpart paa stuen Og i høst drefuet hans Fæ og fortræd hans Eng. Sampt for hand slaget hannem med en Kiep

1680: 27

I hans Øyenbryn at hand bløde; Niels møtte og foregaf at Johanis Kiørede hans Fæ V-louglig med en Stang som hand Kaste eftter det og da hand hafde forlat *Fæt (Fæet) Kom hand hiem til Gaarden og som hand Ville gaa i Stuen og hafde haanden paa *dørn (døren) Kom Johanis løbendis eftter hannem og tog hannem i sit Haar og scheg og ref hannem ofuer ende i faargangen, og hafde refuet haar og scheg af hannem om hans Kone hafde iche Kommet hannem til hielp, Men at Johanis støtte sig self paa dørstochen og slog ham iche med Kieppen som hand foregifuer. Afsagt, at Niels bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets 2 March Sølf og Johanis 1 March Sølf.

Mogens Essemb Lensmand paa M: (Magister/Mester) Samuels Hansens Vegne St/efnt Ifuer Quinge, for Resterende Landschyld og Rettighed af hans paaboende Gaard Quinge 10 Rdr: 4 March 10 Schilling, huorum hand i Rette lagde schriftlig under M: Samuels Haand og begierede Domb til betaling. Goute Ifuersen møtte paa for/schref/ne sin Indstefnte Fader Ifuer Quinges Vegne og tilstod at hans fader er M: Samuel schyldig Landschyld og Rettighed 10 Rdr: Og sagde at hand Vil betale efter haanden. Afsagt at Indstefnte Ifuer Quinge bør betale for/schref/ne M: Samuel de Resterende 10 Rdr: Landschyld og Rettighed som hand Ved sin Søn Vedgaar at hand hannem schyldig er, inden 14 dage her nest efter, Vnder Adferd efter Lougen.

Anne Niøtuedt St/efnt sin Søn Østen Niøtuedt, og sin Grande Ole Niøtuedt formedelst de iche Vil gifue hinde sin Vnderholdning i hindis Alderdom efttersom de formedelst hindis opladelse ere IndKom/m/en paa hindis Gaard til brugs og besiddelse. Østen møtte og sagde at hand lofuede at Vnderholde sin Moder formedelst hun oplod Gaarden for hannem Men siden oplod hand igien halffparten deraf for Ole som belofuede at Vnderholde hinde en halffpart, Ole møtte og sagde at hand iche Kunde negte io at hafue lofuet hinde til Vnderholdning, og bruger de huer en halffpart i Jorden. Afsagt, at huer af dem bør at gifue denne Gamle Quinde

1680: 27b

Til sin Vnderhold Aarligen En half *Koefoscher (Koefoster) 1 god t/øn/de Korn og 2 Smalefoster som er tilsammen En KoeFoster 2 T/øn/de Korn og 4 SmaleFoster, huilchet de bør at gifue hinde Aarligen i Rette tide, saa frembt de iche Vil stande derfor til Rette om hun foraarsagis Videre derpaa at Stefne.

Raadmand Ifuer Christensen St/efnt med Rigens Stefning disse sine Landbønder, Lauritz Sanduig for Resterende Landschyld og Rettighed 76 9 March for 79 og 80 9 March 12 Schilling. Lars møtte og sagde at hand er iche meere schyldig 12 Schilling, for forige Aare og for dette Aars Landschyld 9 March. Gulich Vedstod at Vere schyldig førstebøxel 3 Rdr: 2 March og Landschyld for dette Aar 9 March, og er iche meere schyldig. Niels Knudsen Hageset tilstod at Vere schyldig tillige med dette Aars Landschyld iberegnet tilsammen 4 1/2

Rdr: Rasmus Hageset møtte og bekiende at hand er schyldig gam/m/el Rettighed ialt 3 Rdr: og dette Aars Landschyld 1 1/2 Rdr: Afsagt at Indstefnte bør inden Juel førstkommendis sig hos Welfor/schref/ne deris Jordrot at Indstille og samme deris Resterende Landschyld og Rettighed at betale under adtferd efter Lougen.

A/nn/o 1680 d/en 8 decembr/is Holtis Almindelig Høsteting paa Hoshofde Tingstue i Hosanger schibred, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Rasmus Hanistued Lensmand, Johanis Hoshofde, Johanis ibm: (Hoshofde) Ole Litland, Niels Hatland, Berge Fotland, Wemund Wahre, Knud Grøsuig Johanis Myching Laugrettismend og en stor deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger, og hans Høye Excell/encis Naadigste Anordning, saa og her *Amptzbefalters (Amptzforualters) befalninger, som her efter ord fra ord schal indførís.

Welbaarne hr: Commercie Raad og Accessor i Ober Hofreten hr: Commissarius og Amptzforualter Hans Lilienschiold Lod nu for Retten Anuise it forseglede Arfueschiftes afhandling efter hans Kiere Sl: (salig)

1680: 28

Datter Kiersten Hansdatter Smidt imellem den Sl: Matronis igien lefuende Hosbunde den Hæderlig og Wellærde Mand hr: Anders Garman Sogneprest til Hammers Prestegield paa den ene, og deris Trende Kiere Døttre Margrete Andersdatter Garman, Anne Andersdatter Garman, og Chatrine-Kierstine Andersdatter Garmand, paa den anden Side, forRettet og gifuet beschrefuen af M: Ambrosius Luca Hardenbech, Pastor til DombKierchen i Bergen og Præpositus ofuer Nordhorlehn, Ole Hansen Sogneprest til NyKierchen udj Bergen, Jens Søfrensen Hofman Sogneprest til KorsKierchen i Bergen, dat/erit Hammers prestegaard d/en 3 February 1676 huis beslutning formelder som følger. Om Resten af Boens Middeler blev hr: Anders Garman med Welb/aa/r/ne/ hr: Commissarius Hans Hansen Lilienschiold om børnenis Arfuepart saaledis foreenede at be/mel/te hr: Anders Garman schal gifue huer af sine Trende Døttre It Tusinde Rixdaler som er tilsammen Tre Tusinde Rixdaler, huor med børnenis beste er Vorden Anseet, at de deris Arfuepart i en Vis Summa penger heller Kunde bekomme, end boens Middeler med megen Vmage og møye i penger at foruandle: Og for samme be/mel/te Pengers Rente hafuer Faderen self lofuet at Ville forsiune sine Børn med Nødtørftig føde og Vnderholdning Sampt flittige Vnderuisning udj huis (det som) dem til Ære og prydelse Kand tiene; Og om det saa behagede Gud, at hand Kunde til den tid med sine børn lefue, at hans døttre til Egteschabet Kunde blifue befordret, da belofuer Faderen at Ville Vere en af sine døttre it frit Bryllup med it hederligt medfølger efter boens Lejlighed Vdgifue. Men huis det Ville behage Gud hannem her\fra/ wed døeden at Kalde, førend nogen af hans døttre med Egteschab Kunde Vorde forseet, da børnene at bekomme i Rentepenger Tre Rdr: pro cento. Paa huilchen arf Welb/aa/r/ne/ hr: Commiss/arius beholder hos sig først de 500 Rdr: som hand paa børnenis, Sl: Moders tilfaldende Møderne Arf Var schyldig og udj registeringen findis Indført. Huad Renten angaar, saa foregifuer hr: Commissarius at fra d/en 12 octobr/is 1664, da hr: Anders fich hans datter til Egte, og hannem Arfuen først tilfalt, da hafuer hand nødt og oppebaarit i steden for den Aarlig Rente, der af for 12

1680: 28b

Aars tid Landschylden, foer og Arbeidspenger Af 20 Løbers leje, som hannem faderligen hafuer

Verit Vundt og beuilget. Mens efter samme tids forløb Erbiuder Welb/aa/r/ne/ hr:
Commissarius sig at Ville Aarligen til Rette faldagen betale hr: Anders af forbe/mel/te 500 Rdr:
6 proCento Rente; Der nest hafuer hr: Anders Garman for Resten af Pengerne som ere
halftredie Tusinde Rdr: alt sit Jordegods og Løsøre til forsichring pantsat, huor om de med
Haand og Mund blefue forligte, huilchet Werch de og lofuede med egne hender til bekræftelse at
Ville Vnderschrifue: Og Vj dette i Iligemaade til ydermeere stadtfestelse med Voris Sæduanlige
Signeter Confirmerer,
Actum Hammers Prestegaard, Anno et die ut Superius. Garman. (L:S:)
(L:S:) Hans Hansen. (L:S:) (L:S:) (L:S:) Eghd.

Fogden Stefnt Marite Haauersdatter Haaland, formedelst hun har begaait Lejermaal og er
fruchtsommelig og Venter sig snart i barselseng, Marite møtte iche Men hindis Fader Haafuor
frembKom og Vedstod at hun hafuer begaait Lejermaal, Og at en Østmand som Var at Kiøbe
hester huilchen hun eller faderen iche Kiender hafuer hinde belegget og tog hinde med Vold i
Marchen. Afschediget, at hermed beror intel Quindfolchet har gjort barsel at hun sielf Kand
Komme for Retten, til at bekiende huem hindis barne Fader er.

Fogden St/efnt Brite Halstendatter Bernes formedelst hun har bekommit!! (begaait) Lejermaal
med Ole Knudsen Soldat, Soldaten Ole møtte og Vedgich hinde at hafue besofuet. Og
frembuiste hr: Oberst Lieutnantz Haand at hand der for sin straf har Vdstaait efter hans
Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Vdgangne Lejermaals Forordning. Quindfolchis broder
Elluf Tuedt møtte og Vedgich at hun hafuer bekom/m/it Lejermaal med for/schref/ne Soldat,
Men iche endnu Auflet barn. Soldaten sagde at hand iche Ville Egte hinde. Fogden Satte i
Rette og formeente at hun burde bøde efter Recessen. Afsagt; at for/schref/ne Quindfolch
Brite Halstendatter

1680: 29

bør at bøde sin Lejermaalsbøder efter recesen.

Fogden St/efnt Karj Røsland, og Brite Ellingsdatter Røsland for schielderj og daglig
Vforligelighed. Karj møtte og sagde at Brite hafuer schieldt hinde for at hun er en bedrager
baade mod Rige og fattige, og at hun er slem/m/ere end nogen Øren. Brite møtte og benegtede
at hun iche saadant hafuer sagt, Men hun er i saadant Vschyldig. Laugrettit berettede at
for/schref/ne tuende Indstefnte lefuer Vforligelig og i daglig had med *hinde (hinanden).
Afsagt, at for/schref/ne 2de Indstefnte Quinder bør for deris Vforligelighed huer (at bøde) 2
March Sølf.

Michel Blegelj Soldat St/efnt Peder Mieldstad som har lejet hannem for Soldat i hans Søns sted
og lofuet hannem derfor - 16 Rdr: huor paa hand siger iche at hafue faait meere, og siger at
hannem intet der paa er betalt. Peder Mieldstad møtte, og sagde at hand lofde hannem 6 Rdr:
og en graa Kofte, formedelst hand schulle gaait Soldat for hans Søn, huilche 6 Rdr: og Koften.*
Afsagt, at Michel bør beuisse huor megit Peder Mieldstad hafuer lofuet hannem, og Peder
Iligemaade at føre sine Widnisbyrd huad hand hannem der paa har betalt, og naar igien Stefnis
saa gaais huis Rett er.

Børe Rachnes St/efnt Jacob Rachnes formedelst hand formeener hannem at bruge en 3de: part i
en Kisteberhage, endog hand har lejet 1/3 part i Gaarden, Jacob møtte og Vedgich at Børe
hafuer bøllet en trediepart i den Gaards brug som hand nu bruger de tou Parter i som Knud
Rachnes Jacobs formand for Børge oplod førend Jacob Kom til Gaarden og siden oplod Knud
de andre to parter for Jacob, Ole Wea møtte som er broder til for/schref/ne Knud Rachnes og

formeente at hand bør som en Arfuing efter hannem at betalís for Kiersteberhoufuen, Jacob bekiende at Knud Rachnesis formand \Erich/ Plantede og Anretede Kiersteberhoufuen førend nogen af disse Kom til Gaarden. Afsagt, efterdj Jacob iche hafuer Anrettet Kierseberhaufuen

1680: 29b

Men formendene som tilforne brugte samme Gaardepart, og Børge hafuer bøklet en trediepart i Gaarden som Kierseberhoufuen tilhører og Jacob de Tou parter, derfor bør Børge at niude en trediepart i Kierseberhoufuen eftter dannemends billige schiøn lige som i alt andit i Gaarden.

A/nn/o 1680 d/en 10 decembr/is holtis **Almindelig Høsteting paa Restad i Mielde schibred**, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Anders Rifuenes Lensmand, Erich Restad, Mogens Loftaas, Oluf Watle, Fabians Mitmielde, Mogens Hafre, Niels Daltued, Oluf Wea, Lars Restad, Oluf Rongue, Johanis Hafre, Anders Elfuig, Lars Wefle, Laugrettismend og en stor deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forkyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger, Og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, saa og her Amptzforualters befalninger, som her efter ord fra ord schal Indførís. Disligeste blev Vnderdanigst forKyndt, Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Consumptions Forordning.

Niels Wea St/efnt sin Grande Peder Wea formedelst hand schal hafue slaget hannem Med sin Nefue. Peder møtte og sagde at Niels hafde huggit i hans schouf i hans frauerelse som Var en Osp der stod paa hans bøe, huor for hand tog hannem i hans Axel og schuede hannem, Men slog hannem iche. Fogden satte i Rette og formeente hand burde at bøde for slagsmaalit efter Lougen. Afsagt, at Peder bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets formedelst hand slaget Niels 1 March Sølf.

Oluf Fugl St/efnt Mogens Loftaas at betale hannem huis (det som) hans hustru som blev beligget af hans Søn tilKommer, huor paa tilforne er domb gangen Mogens møtte og formeente iche at Kunde gifue hinde meere end 9 March. Tingbogen huor udj Sagen schal findis Var nu iche tilstede til Vnderretning huorledis i sagen er dømbt. Lensmand Anders Rifuenes og Niels Daltued,

1680: 30

Forklarede at Mogens da blev tilkiendt at betale hinde 15 March huilche 15 March Oluf nu formeente at burde betalís. Siden sagde Ole at hand Vil Nøyes med 2 Rdr: Afsagt at Mogns strax bør betale Ole Fugl for 2 Rdr: som hans hustru i Løn tilkommer, eller Ved Vurdering at Vdsøgis. Christen Bastesen St/efnt Niels Burcheland formedelst en deel hand beretter at hand er hans Fader Baste Burcheland schyldig, huor om hand fremblagde en schriftlig Angifuelse. Niels møtte og sagde at hand er ham intet schyldig, Men en bordDug findis endnu tilstede som Niels sagde de Vedkommende Kunde faa deris Anpart af. Christen formeente at Niels burde Vnderholde Faderen som oplod Gaarden for hannem. Niels derpaa Erbød at Ville gifue hannem til Aarlig Vnderholdning 1/2 tøn/de Korn og 1 KoeFoster, meere er hans Raad iche thj Gaarden er liden. Afsagt, At Niels bør gifue sin Werfader som har oplat Gaarden for hannem til sin Vnderhold Aarligen En tøn/de Korn og It KoeFoster, Og hafue sin Verelse der paa Gaarden, og huis (det som) Niels hos sig hafuer af sine Hustruis brødris Arf bør hand fra sig lefuere efter haanden til Faderens Vnderhold, og Niels dermed at hafue Indseende, at dermed sparsommeligen omgaais, Og lofuede brødrene for/schref/ne Christen og Jon Bastesen at de af

Sønlig Kierlighed Ville hielpe deris Fader noget til Aarlig Vnderholdning.

A/nn/o 1680 d/en 13 decembr/is holtis **Almindelig Høsteting paa Yttre Arne i Arne schibred**, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Hans Jordal Lensmand, Marchus Arne, Bese Fosmarch, Erich Tuenes, Oluf Tuenes, Niels Quamme, Jan Almaas, Johanis Tuenes, Jens RefSchreen (Skreiaë), Karl Teigland, Laugrettismend, og en stor deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forkyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger, Og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, Saa og hr: Amptzforualters befalninger som her efter ord fra ord schal Indførís; Disligeste blev Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Consumptions Forordning.

1680: 30b

Aamund Hiortland Stefnt Steffen Hiortlands Kone formedelst hun schal slaget hans datter med haanden paa Munden; Steffen møtte og sagde hand Viste iche. Lensmanden berettede at Aamunds datter Var hos hannem og bløde i Sin Mund og Klagede at Steffens Kone hafde slaget hinde. Afsagt, at Steffens Kone bør at bøde til hans Ko/nglig Ma/jestets for slagsmaalit 1 March Sølf.

Raadmand Ifuer Christensen med en høy anseelig Rigens Stefning Stefnt Gregorius og Niels Stafenes, Anders, Knud, og Niels Herfindsdal for Resterende Landschyld og Rettighed af deris paaboende Gaarder. Samme Indstefnt blev paraabt, og møtte iche. Afsagt, at en huer af dem bør bøde i Stefnefald 1/2 Rdr:

Efter WelEdle hr: Commissarius Volchardt Risbrechs begiering blev forkyndt disse Transporter som følger.

Paa den Gaard Haaland som er Apostels gods, har Jeg Udgifuen Odels Schiøde til Borgemester Lauritz Søffrensen som hannem paa schifte er tilfalden. Hans Lilienschiold.

Af disse Indbemelte Gaarder Er os udj Arf efter Sl: (salig) Morfader Her Jonas Pedersen tilfalden, Horshofde og Fladaas, huilche wj igien til Ko/nglig Ma/jestets Tolder Peder Pedersen hans Kiereste og Arfuinger Transporterer og ofuerdrager, og for god betaling hermed fuldkommen Quiterer. Hans Nielsen. Mathias Andersen.

Efter Raadmand Hans Hansens begiering blev forKyndt eftterschrefne Gieldsbref og forpandtning.

Kiendis Jeg Vnderschrefne Ideuort Luden Borger og Induaaner her i Bergen, og hermed Witterlig gjør, at Jeg hafuer Laant og beKommit af Erlig, Achtbar og Welfornemme Mand

1680: 31

Hans Hansen Raadmand i Bergen, og Sorenschrifuer ofuer Nordhorlehn, Trej Hundrede Rixdaler som hand mig Wenligen Laandt og medforstragt hafuer; Huilche for/schref/ne 300 Rdr: Jeg for/schref/ne Ideuart Luden Lofuer og mig tilforpligter at betale Welbemelte Hans Hansen til To Maaneder efter denne dags dato og til dissen bedre forsichring Vnderforpandtning udj mit gods og formue Løst og fast Vere sig i huad Nafn det er, eller Vere Kand Intet Vndertagendis med alle udj alle maader, Saa Jeg for/schref/ne Edeuardt Luden lofuer for mig og Mine Arfuinger at holde Welbe/mel/te Hans Hansen og hans Arfuinger her

udinden for uden ald schade og schadisløshed udj alle maader, til ydermeere Witterlighed og Stadtfestelse hafuer Jeg Min Egen Haand her under schrefuit,
Actum Bergen d/en 23 Aprill/j A/nn/o 1675. Edeuart *Luit.

1677 d/en 20 February betalt i Rente - 36 Rdr:

Af forskrefne - 300 Rdrs: Capital, Lofuer Jeg at schal betale for/schref/ne Hans Hansen
Aarligen Sex procento schadisløs. Edeuart *Luit.

A/nn/o 1676 d/en 15 decembr/is Er denne obligation efter anuising paa Bergen Raadstue med
øfrighedens Consent udj Byens Pantebog Indført Folio 35 Test: Thomas Christens/en

A/nn/o 1677 d/en 9 Febr/uary Er denne obligation og forpandtning efter anuising for Retten udj
Laugtings protocolen Indført Folio 2: Test: Hans Lilienschiold.

A/nn/o 1680 d/en 17 decembr/is Holtis **Almindelig Høsteting paa Hop i Schiold schibred**,
Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Niels Dingeland Lensmand, Ole
Sandal, Lars Heldal, Ole Eide, Lasse Smøraas, Ole Todtland, Oluf Tidtelstad, Niels Nadtland
Halfuor Grimbstad, Tomas Tittelstad, Hans Tittelstad, Mogens Todtland,

1680: 31b

Mogens Mieldestad, Jens Houcheland, Laugrettismend og En stor deel af Almuen.

Da blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordninger,
Og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, Saa og hr: Amptzforualters befalninger;
Disligeste blef Vnderdanigst forKyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste
Consumptions Forordning som her efter ord fra ord schal Indførís

Efter WelEdle hr: Oberst Lieutenant *Geraerd (Gerhard) Macodi hans begiering blef forkyndt
efterschrefne Schiøde og forbud.

Kiendis Jeg Trine Hansdatter Salig Johan Nagels Efterlefuersche og hermed for alle Witterligt
giør, at som Sl: Jacob Christensen Forige Ko/nglig Ma/jestets Fogit ofuer Yttre Sogn A/nn/o
1658 d/en 24 Novembr/is Hafuer eftter recessen og foregaaende Tingliusning, Loedt Claus
Gierdtsens Arfuinger og wedKom/m/ende, den til Salig Hans Andersen Pantsatte Gaard Selløe,
Som schylder Tou Løber Smør, med En Rixdaler ArbeidsPenge opbiude. Men som ingen af
Wedkommende den Indløste, Er be/mel/te Gaard efter hosfølgende Kiøbe og Schiødebref af
ofuenschrefne dato, Soldt med ald sin herlighed, til *Saglig (Salig) Johan Nagel, som siden af de
Rette Arfuinger Birgete Clausdatters Mand, Morten Kordes, OdelsRetten der til Iligemaader er
Soldt; Huilchet Schiødebrefuit af dato 8 July 1664 Klarlig Vduiiser, og nu paa schifte efter
Min Salig Mand, Verge Loduig Middelstorp i betaling for - 224 Rdr: 10 Schilling med
Condition at den af mig inden trej Maaneder, med Penge schulle Vdløsis, Og som det og er
*schied (sceed), efter Vdstede beuiis, saa at Gaarden Selløe, med ald sin Herlighed og
Rettighed, mig nu alleene som Rette Ejer tilKommer. Derfor hafuer Jeg med frj Villie og
Velberaad hue, Saa og med Min Laugurgis Christopher Eenhorns Minde Ja og Sambtyche,
Soldt schiødt og Afhendt, saa og hermed aldeelis Selger Schiøder og Afhender, fra mig Mine
børn og Arfuinger til WelEdelbaarne Hr: Obriste Lieutenant Gerhard Macodi hans Kieriste Frue
Maria Blechman, børn og Arfuinger oftbelmelte Gaard Selløe liggendis udj Schiold schibrede i
Nordhorlehn schylder Aarligen Tou Løber Smør, sampt 1 Rdr: Arbeidspenge, Og hafuer
be/mel/te hr: Obriste Lieutenant Gerhard Macodj derfor gifuet og betalt mig mindste penge med
meste, sampt Schiøtningsøre, og alt andit, Eftersom i Voris Kiøb Kommen er; Saa Jeg Kiendis
mig Mine børn og Arfuinger, ingen ydermeere Lod deel, Rett eller

1680: 32

Rettighed, at hafue udj, eller til for/schref/ne Gaard, eller nogen detz Ejendomb efter denne dag i nogen maader, Men frelseligen at følge dennem og deris Arfuinger, med ald detz Herlighed, Landschyld Rente, og Rette tilliggelse, Vere sig Agger Eng, Schouf, March, Lotter og Lunder, til fields og udj Fiere, Fosser og Strømme, fischewand og Fægang, Inden og uden Gierdtz Waat og tørt, Intet Vndertagen i nogen maader, som der nu tilligger og af Arrildz tid til for/schref/ne Gaard, Selløe ligget hafuer, og bør der til at legge med Rette, med førstebøxel og tredie Aarstage, Saa hr: Obriste Lieutenant med hans Frue og Arfuinger, hafuer Gaarden sig saa Nøttig at giøre, som de best Ved og Kand. Og Jeg hermed dennem frj at frelse og fuldKommeligen at tilstaa utsupra for huer Mandz tiltale, som der paa Kunde tale med Rette; Og dersom saa schiede at for/schref/ne Gaard, eller nogen detz Ejendomb formedelst Min Wanhiemmels brøst schyld, blev dennem eller deris Arfuinger, udj nogen Loug eller Rettergang fra Vunden, Da bepligter Jeg mig Trine Hansdatter Mine børn og Arfuinger at igien gifue og Wederlegge bemelte hr: Obriste Lieut/enant Macodj hans Frue og Arfuinger, Ligesaa god og betaling Gaard paa Landschyld, og ald anden herlighed, inden Sex Vgers dag dernest efter, Naar hand eller hans Arfuinger, mig og Mine Arfuinger derom tilsigendis Vorder, Saa dette her wed schal Vere og blifue forsk/ref/ne hr: Obriste Macodj hans Frue og deris Arfuinger af mig og Mine Arfuinger Vden schade og schadisløs i alle optenkelige maader, Til *yderne beKreftelse hafuer Jeg dette mit Vdstede schiøde, med Egen haand Vnderschrefuit, og min Salig Mands Zignet hostrøcht, Sampt Wenligen ombedit min Laugwerge, Erlig, Acht og Welforstandige Mand Christopher Erhorn, paa mine Vegne, med mig til stadfestelse at Ville Vnderschrifue, tillige med Ko/nglig Ma/jestets Ammunition, Proviant, og Material forwalter, S/igneu/r Jørgen Lousen, Sampt Erlig Acht og Welfornemme Mand Jacob Christens/en borger, Samptligen Residerende her paa Steden, til Witterlighed at underteigne, Datum Bergen d/en 28 octobr/is 1680. (L:S:) Trine Hansdatter. Eghaand.

Christopher Erhorn. Jørgen Lousen. Jacob Christensen.

Efter forligelse for ofuenbe/mel/te Gaard Selløe hafuer Jeg Vnderschrefne Trine Hansdatter Annammit og oppebaarit af WelEdelbaarne hr: Obriste Lieutenant Gerhard Macodj mine Rigtige penge Contant Nemblig Fire Hundrede og Trediesindstiufulue Rdr: til beKreftelse med Min Egen Haand og Salig Mands Zignet, tillige med Min

1680: 32b

Lauguerge Erlig, Achtbar og fornemme Mand Christopher Erhorns Vnderteignelse, datum Bergen utsupra. (L:S:) Trine Hansdatter. Christopher Erhorn.

Morten Kortz udgifne Transport og Schiøde til Johan Nagel paa for/schref/ne Gaard Sælle dat/erit Bergen d/en 8 Julj 1664 Huor paa Eftterschrefne Transport formellende som følger. A/nn/o 1666 d/en 5 Martj er denne Contract mig udaf Johan Nagel Ærlig betalt.

Morten Kords.

Jeg Vnderschrefne Trine Hansdatter Transporterer og hermed fuldkommelig afhender dette bref, med ald dissen Adkomst, og præntention paa den Gaard Selløe /: Ligesaa som derpaa Vdstede Schiødebref Videre formelder :/ til WelEdelbaarne hr: Obrist Lieutenant Gerhard Macodj hans Kieriste Frue Maria Blechman og deris Sande Arfuinger, og Wenlig ombedit, min Laugwerge Ærlig Acht og Welfornemme Mand Christoffer Erhorn til ydermeere bekreftning med mig at Vnderschrifue, Item Ko/nglig Ma/jestets Ammunit Proviant og Material forwalter S/igneu/r Jørgen Lousen, Sampt Erlig Acht og Welforstandig Mand \Jacob/ Christens/en bager Samptlig boende her i Bergen til Witterlighed at Vnderteigne,

Datum Bergen d/en 28 octob/ris 1680. (L:S:) Trine Hansdatter.

Christopher Erhorn. Jørgen Lousen. Jacob Christensen.

Ko/nglig Ma/jestets Fouget og Rettens betiene forønschis ald Welfærd af Gud.

Efttersom Jeg Vgierne fornemmer huorledis bønderne paa Gaard Selløe, Saauelsom andre derom Kringboende hidtil dags Vbilligen hafuer forhugget schoufuen til Vpligt imod Landslougen mig paa Min Ejendomb til merchelig schade, Huorfore Tienistuilligen begieris at høyst be/mel/te Ko/nglig Ma/jestets Fouget, eller hans Fuldmegtig, eller Sorenschrifueren, at de paa it offentlig Almindelig Ting, iche alleeniste Ville *fredløse (fredlyse), Samme Gaards tilliggende Schouf, Mens end ogsaa forbiude de paaboende, Saauelsom de omKring boende, at de iche fordrister sig til, at hugge i mine Schoufue, eller giør mig schade og forfang paa Min Ejendomb, Saa frembt de

1680: 33

Iche derfor efter Landzlougen Vil stande til Rette, med bøder eller Gaardens forbyrdelse; Tienistuilligen begierende at dette i Retten motte anseeis, Min begiering efterKommis og mig paateignet tilstillis,

Actum Bergen d/en 5 Novembr/is 1680. Geraert Macodj.

A/nn/o 1680 d/en 18 decembr/is blef og Retten betient paa for/schref/ne Hop.

Welbe/melte hr: Land Commissarius hafde med Rigens Stefning St/efnt Lars Fredrichsen formedelst hand uden hans minde bruger En fierdepart i Steen efter en beuillings Seddel som nu er stefnt til paaKiendelse, og formeener at hand bør til fardag den at fra wige. Knud Jochumsen i Rette lagde og Welbe/mel/te hr: Commiss/arij schriftlig forset. Lauritz Fredrichsen møtte og i Rette lagde M: Samuel Hansens Sedel dat/erit 16 Martj 1668. Og tilspurde Fogdens Fuldmegtig Christian Dinesen for/schref/ne Lars Steen Naar datum og dag er sat i for/schref/ne Seddel, huor til be/mel/te Lauritz og Hans broder Michel Bircheland suarede at datum blef sat i Sedelen forleden Høst \1 aar siden/. Huilchet Knud Jochumsen begierede at motte Teignis. M: Samuel Schrøder, Ved sin tiener Lars Knudsen, og i Rette lagde hans schriftlig forset, Lauritz Fredrichsen og hans broder Michel Bircheland, sagde for Retten at hand hafuer gifuet sin Fader Fredrich Steen 15 Rdr: i bøxel, for den part i Gaarden som M: Samuels Sedel omformelder. Lauritz Frederichsen i Rette lagde sin Supplication med Welb/aa/r/ne/ hr: Amptzforualters Resolution. Og Erbød Lauritz sig at Ville bøxle Gaarden paa Ny, og formeente at Vere nest der til fremfor nogen anden. Parterne blef tilspurd om de hafde Videre at I Rette lege, huor til de Suarede Ney. Sagen optagen I betenchning til d/en 13 Januarj førstKommendis og belofuede Lauritz Fredrichsen at hand til den dag og tid Vil møde i Byen paa Raadstuen, at anhøre domb i Sagen, {enten} Og om hand iche møder da schal dog gaa domb, derudj, saafrembt at hand iche her forinden med Jordrotten Kand forliges,

Og blef dise Laugrettismend nu af Lensmanden tilnefnt

1680: 33b

Nemblig Lasse Smøraas, Lars Mittun, Halfuor Grimstad, Hans Tittelstad, Michel Sælen, og Poul Tuedt da at møde paa Raadstuen i byen i Sagen at dømme.

Welb/aa/r/ne/ hr: Land-Commiss/arius Ved Lensmanden St/efnt Niels Simensen Schiold formedelst hand iche har Rettet sig eftter foregaaende Afsigt, d/en 13 Nov/embris 1679 Men uden bøxel og minde bruger en part i Schiold med Videre som hand for tiltalis, Huor om Knud Jochumsen nu for Retten frembuiste Welbe/mel/te hr: Commiss/arij schriftlig Indleg. Niels blef paraabt møtte iche ej heller nogen paa hans Vegne, Lensmand Niels Dingeland tilstod at hand med Johanis og *Frerich (Fredrich) Schiold Lougligen hafde Stefnt for/schref/ne Niels Simensen d/en 1 decemb/ris sidst leden til denne Sag at suare. Fuldmegtig satte i Rette og formeente at hand burde bøde stefnefald. Afsagt, at for/schref/ne Niels Simensen bør bøde

Stefnefald til hans Ko/niglich Ma/jestets 1 March Sølf.

Welb/aa/r/ne/ hr: LandCommiss/arius Ved Lensmandens Stefnemaal St/efnt Rasmus Knudsen Lund for Resterende bøxel og Landschyld af hans paaboende Gaard, Indstefnte Rasmus møtte og Vedgich at Vere schyldig Tuende Aars Landschyld Nemblig for 1679 - 15 March danske, og for dette Aar ligesaa megit, Sampt er hand og schyldig i førstebøxel 14 Rdr: Og sagde at Ville betale Landschylden i Winter og bøxelen efter haanden Knud Jochumsen berettede at Rasmus ladet Gaarden forfalde og holder den iche Ved hefd og biugning efter Lougen. Og formeente at hand burde hafue Gaarden forbrudt efter Lougen, og ellers at giøre den Lougfør, sampt sin Resterende Rettighed at betale Afsagt, at Rasmus Lund bør Inden Sex Vger at betale Welbe/mel/te sin Jordrot forskrefne Resterende Landschyld og Rettighed, og saa frembt hand det iche giør, da naar derpaa igien Stefnis Saa gaais huis Rett er;

Mogens Steen med Rigens Stefning St/efnt sin Jordrott eller Ombudzmand Welb/aa/r/ne/ hr: LandCommiss/arius

1680: 34

for 1 p/un/d Leje i Steen som hand schal hafue lofuet hannem at Ville bøxle huor til hand ogsaa schal Vere Nermist eftersom hans Moder det tilforne brugt, og Mogens den i Waar dyrchet og tilsaaed, sampt Indhøstet og Schatten der af betalt, Iche dis mindre schal hr: LandCommiss/arius henschichet nogle Creature Foret at fortære, Saa Mogens formeener at hand enten bør niude samme p/un/ds Leje til bøxel eller og hr: Land-Commiss/arius at betale hannem hans Waar og Høste Arbeid der paa, saauelsom Schatten hand der for betalt. Mogens Steen i Rette lagde sin bøxelSedel, Saa og sin Supplication med Welb/emelte hr: Amptzforualters resolution Her imod møtte Knud Jochumsen og I Rette lagde Velbe/mel/te hr: Land-Commiss/arij schriftlig Indleg. Mogens sagde at det er dette Aar som hand har saait og dyrchet sampt Indauflet, det p/un/d leje i Steen som hans Moder tilforne brugte og hafuer hand og *Schattetene (Schattene) deraf I Aar betalt. Lensmand Niels Dingeland og Niels *Nesthuus Vare Indstefnt at proufue om de iche har hørt at hr: Land-Commiss/arius hafuer lofuet Mogens Steen det 1 p/un/ds leje til bøxel og brug; Der paa frembstod Lensmand Niels Dingeland og Ved Æd forKlarede at hand hørde hr: LandCommissarius lofuede Mogens Steen at om samme Punds leje schulle hen bøxselis da schulle hand Vere nest den at niude. Niels *Nestun frembstod og forClarede ligesom Lensmanden Niels Dingeland. Afsagt, at Mogens Steen iche efter denne dag schal befatte sig med den part Jordebrug i Steen som hans Moder brugte, førend hand Kand beuise, der paa bøxelSedel og tilladelse af Jordrotten \at/ Kand Erlange og det i minde Kand hafue.

Men belangende at Mogens i Aar har saaet og dyrchet, sampt Indauflet samme Ledige part Jordebrug, da Kand hand sig derom til Welbe/mel/te hr: LandCommiss/arius forføije og formodis at hans Welb/emelte da fornøyer Mogens der for saauit billigt, Men om de iche derom Kand ofuer Ens Komme da Sagen d/en 13 Janv/aris førstkommende paa Bergen Raadstue Ved domb adschillis.

Ole Tomasen Mittun St/efnt Anders Mittun for 4 Rdr: 1 March, hand schal Vere hannem schyldig for buluerchtømmer (bolverks-). Anders Mittun møtte og negtede frjVilligen Ved Æd, at hand

1680: 34b

Er hannem intet schyldig. Afsagt, at Anders bør Vere frj for Ole Mittuns tiltale Men naar hand Louglig beuise at hand er hannem noget schyldig saa gaais huis Rett.

Tomas Mittun St/efnt Anders Mittun for schielderj huor om hand i Rette lagde sit schriftlig Indleg, Anders møtte, og sagde at hand iche Ved Tomas Mittun eller hans Kone nogit V-Erligt at beschylde. Lensmand Niels Dingeland \Proufuede/ at hand hørde i Ole *Scholds (Schiolds) loft at Anders Mittun talte om at hans Grande Tomas Mittuns hest Var døed, og Tomas hafde racht den bort og spurde Lensmanden om hand iche hafde seet horledis Vejen siunis der efter; Oluf Schiold proufuede ligesom Niels Dingeland, dog hørde hand kun Anders sige at Tomas hafde draget hesten Afsagt, At Anders bør at bøde for denne Sag og schieldsmaal 2 March Sølf, og saafrembt hand sig efter dags imod sine Grander og Naboer med nogen Vforligelighed forgriber da at straffis høyer.

A/nn/o 1680 d/en 20 decembr/is blev holden **Almindelig *Høstetingstue (Høsteting) paa Schoufue Tingstue i Sartor schibred**, Neruerende i Ko/nglig Ma/jestets Foget sted Christian Dinesen, Anders Bildøen Lensmand, Ole Hambre, Lars Schage, Tomas Børnes, Niels Sangolt, Jacob Hammersland, Niels Telle, Ole Kaldestad Laugrettismend og en stor deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forkyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Forordning, og hans høye Excell/encis Naadigste Anordning, saa og hr: Amptzforualters befalninger, Disligeste blev Vnderdanigst forkyndt Copie af hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Consumptions Forordning som her efter Ord fra Ord schal Indførís.

For/schref/ne Christian Dinesen i Fuldmagt paa Ko/nglig Ma/jestets hafneFoget Artar Erenstis Wegne fremkomb for Retten og tilspurde meenige tilstedeuerende Laugrett og Almue om dennem er Witterligt at noget

1680: 35

Vrag er i dette Aar her i schibredet strandit og berget Ved Hafuetz Side eller i Øerne; Huor til nu tilstedeuerende Laugrett og Almue suarede at dennem iche er Witterligt at noget Vrag er I dette Aar her i dette schibred strandit eller bierget. Huor paa for/schref/ne Christian Dinesen bedgerede at be/mel/te Artar Erenst motte dette beschrefuen meddeelis;

Karen Sl: (salig) Christian Bierings i Kongshafn St/efnt Lauritz Biørøen Husmand formedelst hand schal Vnderstaa sig at selge Øl til Reigsende Folch hinde i Sin Gastgefuerj til hinder og Schade. Lauritz møtte og sagde at hand iche hafuer giort hinde nogen Indpas med nogen Ølsal eller andit, Men hand en gang eller to har haft en Tørstedrich I hans Huus, om hand dermed har schienchet en sin gode Wen, formeente hand sig iche der i at hafue forseet eller at hand hafuer nogit til sit Huusbehof. Karen Bierings Lod Ved Poul Poulsen i Rette legge Sorenschrifuerens og Sex Mends domb som forbyder for/schref/ne Lauritz hinde nogen Indpas at giøre. Afsagt, at for/schref/ne Lars Biørøen bør iche efter denne dag imod foregaaende domb be/mel/te Karj Kongshafn nogen Indpas i sin Gastgefuerj Næring at giøre saafrembt om hannem saadant Louglig ofuerbeuisis hand iche da Vil stande derfor til Rette som Vedbør.

Forordning om fremmede Dytcheners (myntslag) afsettelse udj Norge Hafnia die 18 7br: (Septembris) Anno 1680.

Wii Christian den Femfte af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Wenders og Gotters, Hertug Vdj Slesuig, Holsten Stormarn og Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg og Delmenhorst; Giøre alle Witterligt efttersom *uj (Vj) Allernaadigst hafuer Verit foraarsagit Sub dato d/en 10 Febr/uarij udj Neruerende 1680 Aar om fremmede Vdychtige Dytcheners afsettelse, Voris Allernaadigst Forordning her Vdj Vort Rige Danmark at lade Vdga, og Vj nu Kommer udj forfahring, huorledis imod forskrefne Forordning og forbud siden bemelte fremmede Vdychtige

1680: 35b

Og slette Dytchener udj stor mengde udj Vort Rige Norge Indførís og Indsingís(?), til Vore Kiere og tro Vndersaatters Nærings, samt Commerciens Mørchelíg besuer og V-lejlíghed da Paa det dis Widere befrychtende V-lempe betímmelig Kunde foreKommís, hafuer Vj Allernaadígst for got anseet, bemelte fremmede dytchener Iligemaader udj Vort Rige Norge at afsætte, og derom denne Vorís Allernaadígste Forordning at lade udgaa og Publicere; Saasom Wj hermed Allernaadígst forbiuder og befahler, at alle fremmede Dytchener ingen undtagen efter denne Vorís Forordnings Publication udj Vort Rige Norge, ej høyere schulle gielde, udgífuis eller antagís, end for 5 schilling dansche, dog Vore Egne Dytchener, enten de ere Slagne her udj Rígerne eller Glychstad, frembdeelis at forblífue Ved derís foríge Værd, og gielde for fulde, Saasom Sex schilling dansche, *huer (her) efter alle og En huer VedKommende sig Allerunderdanígst hafuer at Rette og forholde som Vedbør, gífuet paa Vorís Kongl/íg Resídentz udj Kíøbenhafn d/en 18 7br: (Septembris) Anno 1680.

Wenlíg Helsen med Gud Allermegtígste Kiere Peder Andersen gode Wen, høyst forbemelte Ko/nglíg Ma/jestets Trychte Placatz Copie, er af hans høye Excell/ence míg tilschíchet, at I det paa alle Tingene udj Eders Fogderje Ville lade forKýnde til alles efterretning. Eder Gud I Vold befahlet,

Bergen d/en 10 octobr/is 1680

E: W: W: A.

Paa hans høye Exc/ellencís Wegne
H Lilienschiold.

Wíj Christian den Fembte, af Guds Naade, Konge til Danmarch og Norge, de Wenders og Gothers, Hertug udj Slesuíg, Holsten, Stormarn og Dytmerschen, Grefue udj Oldenborg og Delmenhorst; Gíøre alle Wíterlígt, Efttersom med dette índucerende Aars Vdgang, Tíære og Trælast tíendis forpachtning udj Vorís Rige Norge til Ende løber, og Wj

1680: 36

Allernaadígst hafuer for got befunden for de Trej Nest tilstunde Aar 1680, 82 og 83 bemelte Tíende saauelsom Sildetíenden udj Trundhiembs Ampt og Fischetíenden for Bergen paa Ny ígíen til den Høystbíudende at lade forpachte, og alle og en huer af huad stand de Vere maa som der til Kunde Vere síndede betímmelígen derom at adtuare og der til en Vís tíd og sted at bestemme, ín den huílchen de enten síelf eller Ved fuldmegtíge, saasom Syndenfieldz hos Vorís Stíftz Amptmand ofuer Aggershuus Stíft, og Land Commissarius udj Christianía, og Nordenfieldz hos Vorís Commerce Raad og Assessor í OberhoffRetten Hans Hansen Lilienschiold og Vorís Land Commissarius udj Bergen huor samme forpachtning schal foretagís sig Kunde angífue, og paa det alle og en huer som sig til nogít billígt bud absolverís Kand Vere forsíchret om Endelíg og snar Expedition, VÍlle Vj Allernaadígst at bemelte Vorís StíftAmptmand Commerce Raad, og Land-Commissaríer med dennem om samme forpachtning af Syndenfieldz fra d/en 16 Nov/embris til d/en 22 Ejusdem og Nordenfieldz fra 26 Novembr/is og til d/en 30 Ejusdem fírstKommende paa Vísse VÍlKaar schal Contrahere og slutte, efter huílchen tíd íntet Vídere bud schal antagís, eller nogen forandring eller afKortning, í den en gang tÍlsagde Sum beuílgís, schulle og nogen for síne Aarsager schýld til samme tíder enten síelf eller Ved derís fuldmegtíge íche Kunde møde, Men derís schriftlíg Bud Índsende, Saa schal saadan derís bud for fulde antagís og derís Nafne í saa{mme} maader om de end bíuder míndre ej Aabenbarís, DÍslígste om nogen af bemelte forpagtere fíndís, som nogle nöttíge forslag VÍste at angífue huor wed ald Vndersleb Kunde foreKommís VÍlle Vj dennem íche alleeníste efter Vorís Allernaadígste got befíndende, og en huer steds beschaffenhed, der udj efter billíghed til híelp Komme, Men og Særdeelis í Vorís Allernaadígste

1680: 36b

Got befindende, og en huer steds beschaffenhed, der udj efter billighed til hielp Komme, Men og Særdeelis i Voris Allernaadigste Kongelige Forsuar antage saa dennem ingen hinder eller Indpas udj deris Louglige og Retmessige forretninger efter oprettede Contracter schee schulle; Huor fore Wj hermed Aluorligen anbefaler Voris Stiftamptmend, Amptmend, Land Commissarier, Præsident, Borgemester og Raad og alle andre som paa Vore Vegne enten Wed Retten eller i andre maader Kunde hafue at befahle at de bemelte forpachtere i alle billige maader forsuare, hielp og befordre, anseende det Voris Tieniste og Interesse Høyligen Vdkrefuer, og schal denne Placat til alles efterretning paa Raadstue og Tingene Læsis og forKyndis, Huor efter alle og en huer sig Allerunderdanigst hafuer at Rette, gifuet paa Voris Ko/nglig Residentz udj Kiøbenhafn d/en 2 octobr/is Anno 1680.

Christian Vnder Vort Zignet.

Kiere Christian Dinesen. Efttersom den Høystbe/mel/te Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Anordning er mig af hans Høye Excell/ence tilschichet at den paa Seduanlige steder til alles efterretning schal Publiceris, Thj Ville i det i Eders Fogderie lade forKynde. Og Ville Jeg endnu til ofuerflod Erindere, at de befahlede Jordebøger til Land Commissarien Allerforderligst Indschichis; Disligeste at som Capitainer nu meddeelis en Rulle paa alle inullerede Knegte, da Ville I nu den tilforne begierte Specification wed *Lex (Legds) Rullerne saaledis forfatte, og huer Knegtis Nafn paa samme Specification henføre, til det Nummer hand i *Lex (Legds) Rullen hører, og at det maa schee med Allerførste, efterdj denem hans høye Excell/ence schal tilschichis; Og som udj Completeringen Vaare nogen bortrømbte huor om Capitainen har underretning, thj Ville I med hannem Conferero, og giøre ald hielp at de efterforschis og faais sampt til Festningen

1680: 37

Indschichis, lader Eder ald dette flittigst Vere angelegen. Eder Gud befalet.

Bergen d/en 3 Novembr/is Anno 1680.

Af hans høye Excell/ence befuldmegtiged
H Lilienschiold

Kongl/ig Ma/jestets Foget Peder Andersens Fuldmegtig. Efttersom af Proviandforualteren Jørgen Lousen fornemmis intet af den Naadigst paabudne Proviantschatt af Nordhors Fogderie endnu til dato er Vorden lefuerit, og saadan til hans Ma/jestets Tieniste Sampt Guarnisonens Vnderholdning behøfuus, da som samme forlengst efter Schattebrefuene er forfaldet, Thj paa hans Ko/nglig Ma/jestets Wegne anbefahlis Eder hermed aller forderligst det her ind at forschaffe, og til bemelte Proviandforwalter med Rigtig Extract og Reining ofuer alt Vnder haand og Seigl at Lefuere huor hos Sorenschriofuerens Testification tillige med, huor udj ingen forsømmelse Kand hafues, befaler Eder saa hermed Gud Troligen og forblifuer, Bergen d/en 25 octobr/is Anno 1680.

P: S: I wille og Iligemaader drage ald omsorg og Windschibelighed til de Allernaadigste Kongl/ig paabudne Schatter og princessindesteur, Særdeelis huis (det som) allerede forfaldet er, tillige med den fulde Summa Kiolpenge (munderingspenger), huor paa allerede Assignation er Vdferdiget, Strax Vorder Indlefuerit og betalt, saa dermed iche lenger udsettelse tildragis, paa det hans Ko/nglig Ma/jestets tieniste iche derofuer schal lide mangel, som da paa Eders forsuar udfalter og mueligt fortrydeligen, eftersom det angelegener, og som Wed sidste Completering iche Var tilstede de anbefahle Strandsiddere, og andre som døgtig til hans Ma/jestets Tieniste for baadzfolch udj Nordhors Fogderje befindis, huor Vdofuer Søe Officererne med V-forrettet Verch motte tilbage gaa, til paa en anden tid at de Kunde bedre Vorde tilsagt og frembschaffet,

altsaa Ville hand det nu nogit bedre lade sig angelegen Vere, og uden ophold der ofuer forfatte en Rigtig Rulle og mig tilsende, Saa og Wis berammede tid dennem at lade forsamle, udj Fogderiet naar Capitainen forinden did er Vdkommit til at antage huis (de som) døchtige befindis

1680: 37b

Og Capitainen tilforn at lade Vide naar og huor de tilsammen beordris, saa herudinden omgaais saaledis som V-paaKlagelig og hans Ma/jestets Allernaadigste anordning Vnderdanigst efterlefuis.
Hans Christophersen Hiort.

Kiere Christian Dinesen gode Ven Efttersom Jeg fornemmer at der falder Misforstand, om det som paa Completeringen blef *Lexmendene (Legdsmendene) og Soldatterne foreholdit, om den Kiol (mundur/soldatuniform) og Cabus (kabuss = hovudplagg) at hr: Oberste Lieutnant Richelou got fant, at huer Knegt af hans Løn sig schulle bekoste, da er det iche andit meent eller begierit, end at det af den Løn Knegten schal hafue af dend hand i Leggit Tiener, at beKostis, thj leggene (legdene) derwed intet afgaar, Vden at de goduilligen Vil hielpe nogit dertil, at den huide (kvite) Vandmel (vadmél) Kand bekoste at farfuis (fargast) blaa, huilchet I Ville lade de Wedkommende Vide, at det ingenlunde dennem til nogen bekostning er henseed, Eder Gud befahlit,
Bergen d/en 19 Nov/embris Anno 1680. H Lilienschiold.

Kiere Christian Dinesen, Efttersom Vj af Sl: (salig) Peder Andersen Verit beschichet udj hans frauerelse at oppeberge Kongl/ig Ma/jestets Schatter og Rettighed udj Nordhors Fogderj, Og som det nu fast gaar til enden af Aarit, at huad som endnu resterer Vil Inddrifuis og hr: Land Commissario til mig gjør Erindring, derom at gjøre Anstalt, thj Ville I strax beramme Ting, og anbefale alle Lensmend at de sielf endelig til samme Ting Persohnlig møder og derhos adtuare alle Mand at de dennem og til den tid Indstiller, sampt med sig hafuer Rigtighed for alt huis (det som) en huer hafuer betalt og endnu med resterer, til at gjøre Rigtig Afreigning udj Sorenschrifuerens og Dannemends ofueruerelse, sampt og da afbetale huad en huer

1680: 38

Schyldig er, Og der efter strax meddeele en huer Lensmand quitering for huis en huer Schibreds Almue betaler, Og at pengene strax tillige med gienpart af samme Qviteringer af Sorenschrifueren underteignet Vdj Amptstufuen lefueris, Sampt og forKlaring om afreigning til hr: Land-Commissario efter hans til Fogderne derom Vdgangne schrifuelse giøris, forretter dette med største flid. Og Eder Gud befalet,
Bergen d/en 6 Novemb/ris Anno 1680. Af hans høye Excell/ence befuldmegtiged
H Lilienschiold.

1680

.....
1681

(1681: 38)

A/nn/o 1681 d/en 26 May blef holden **Almindelig Waarting paa Hoep i Schiold schibred**, Neruerende Ko/niglich Ma/jestets Fogit Falch Lauritzen, Niels Dingeland Lensmand, Oluf Sandal, Oluf Todtland, Jens Houcheland, Michel Bircheland, Oluf Tidtelstad, Niels Natland, Hans *Hittelstad (Tittelstad), Mogens Todtland, Poul Tuedt, Ole Hougsdal, Laugrettismend og en deel

af Almuen som Ting søgte.

Da blev Vnderdanigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaad/igste Schattebref for Induerende Aar 1681.

Oluf Lauritzen Schiold, og Rasmus NordAas Stefnt Oluf Pedersen Smøraas, formedelst hand schal hafue schieldt dennem. Oluf Lauritzen sagde hand iche sielf hørde at Oluf Pedersen schieldte, Men Widnisbyrd hørde det. Men Rasmus NordAase sagde hand hørde det tillige med Widnisbyrd. For/schref/ne Oluf Pedersen blev paaraabt møtte iche, Men Hans Tittelstad fremKom og berettede at hand bad hannem suare paa hans Vegne at hand er ferdig at Reigse til Waas, og Vil suare til Neste Ting. Lensmand Niels Dingeland sagde at hand sielf anden hafuer Stefnt hannem Lougligen, Og Stefnt hannem for En Seer Sag for huer af dem. Fogden Satte i Rette og formeente hand burde bøde Stefnefald. Afsagt, at for/schref/ne Oluf Smøraas bør bøde Stefnefald for huer En March Sølf som er tilsammen 2 March Sølf.

Maren Sl: (salig) M/ester Arnoldj Efterlefuersche Stefnt Oluf Eide og Mogens Todtland for En Koe som de schal hafue lofuet hindis Sl: Mand M/ester Arnoldus for hand gjorde Ligpredichen ofuer Sl: Niels Todtlands Hustru. Indstefnte Oluf Eide og Mogens Todtland møtte

1681: 38b

Og sagde at de med En god Villie gaf M/ester Arnoldus 2 Rdr: penge og En Koe huor med hand iche Ville Nøyes, Men motte Enda Tredie dagen efter Ligpredichen Var giort, gifuet hannem 1 Rdr: til, saa hand fich 3 heele Rixdaler Men Koen Skichede hand Strax hiem igien at de schulle føde den ofuer om Winteren huilchet de og gjorde, dog imod deris Villie Men om samme Foeraar (forår) døde den af Kalf saa de formeente at de iche dertil Kand eller bør suare thj hand motte beholt den hos sig sielf da de gaf hannem den, og lefuere de den paa Prestegaarden Phane (Fana) som nu er Ved 14 Aar siden, beraabte dem og paa at det tilforne hafuer Verit Stefnt her til Tinget, og de da for Sagen blefuen frj Kiendt, og Soerde (svergde) de frjWilligen at hand fich 3 heele Rixdaler for Sin Ligpredichen, og gich saaledis til med Koen som foresiges. Efter saadan beschaffenhed blifuer de frj for denne Søgning.

Kaaret til Laugrettismend, Søfren Rippe, og Jacob Bradtland.

A/nn/o 1681 d/en 28 May blef holden **Almindelig Waarting paa Schouge Tingstue i Sartor schibred**, Neruerende Ko/nglig Ma/jestets Foget Falch Lauritzen, Anders Bildøen Lensmand, Niels Humelsund, Oluf Nor Echerhofde, Michel Snecheuig, Michel Tøsøen, Oluf Kallestad, Tomas Børnes, Laugrettismend, og en deel af Almuen.

Da blev Vnderdanigst forKyndt hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Schattebref for Induerende Aar; Saauelsom hans Ko/nglig Ma/jestets Allernaadigste Bref og Bestalling, huor Ved Falch Lauritzen er beschichet og Forordnet at Vere Fogit ofuer Nordhorlehn og Waas.

Henrich Wessel i Rette lagde En Høyanseelig Rigens Stefning ofuer hr: Obrist Lieutenant Macodj og hans Kiereste og S/igneu/r Johan Lud, Widnisbyrd at anhøre anlangende hans Huse med Videre paa Glesnesholm er blefuen afbrendt. Var og Indstefnt Peter Luden, som Jan Ludens Formynder, disligeste Maren Clausdatter, Eduart BordKeling, Abraham Kiøstelsen, Syneue Olsdatter Grette Jensdatter, Oluf Sørensen Anders Kipper, *Ørge (Ørien) Børgesen Glesnes, Jon Rasmusen ibmd: (Glesnes) Jacob Johansen Karen Christensdatter, Oluf Mogensen Glesnesis Quinde, Gregorius Treluig, og Oluf ibmd: (Treluig) Efter Stefningens Videre Indhold.

1681: 39

Oluf Storm møtte og i Rette lagde hr: Obrist Lieutnantz Macodis schriftlig Indleg som blev læst, formeene at hand bør hafue Maanitz Varsel, Widnisbyrdene at anhøre, til med at det er nu i anfreden. (Norsk Hist. Leksikon: Anfred = onnefred. Tidspunkt då søksmål ikkje kan stevnast eller forfølgjast) Men Henrich Wessels Fuldmegtig Peder Madtzen formeente at Widnisbyrdene burde forhøris. Afschediget, Efterdj hr: Obrist Lieutenant Maccodj paastaar iche at Vil anhøre Widnisbyrdene i denne Sag formedelst det er i anfreden, saa og for hand boer uden TingLaugit og iche faait En Maanitz Varsel efter Lougen, da Opsettis Sagen til d/en 11 Juny førstkommendis, til huilchen tid parterne \og Widnisbyrdene/ i denne Sag efter denne Høyanseelig Stefning hafuer igien at møde her paa Schouge Tingstue for Retten, at Widnisbyrdene da Kand blifue afhørt efter Loug og Rett.

Borgemester Lauritz Søfrensen i Bergen St/efnt hans Landbunde Johanis Olsen Tøsøen for En Resterende Tredietage som schulle Verit betalt A/nn/o 1678, saa og for Tuende Aars Resterende Landschyld for 1679 og 1680 af hans paaboende Gaard Tøsøen. Indstefnte Johanis Tøsøen møtte og Vedgich at hand er schyldig Tuende Aars Landschyld, til hr: borgemester af hans paaboende Gaard, Aarlig - 2 Rdr: og sagde hand Vil betale saa *snar hand Kand faa den, Men det Aars Tredietage som fordris, Viste hand iche Eigntlig om hand er den schyldig eller ej førend hand taler der om med hans Kone. Og satte Borgemesters tiener og Fuldmegtig Hans Frich i Rette og formeente at for/schref/ne Johanis Tøsøen burde at hafue Sin Gaard forbrut efter Lougen, og dog betale Sin Landschyld, huor paa hand begierede domb Sagen optagen til den 11 Juny førstKommendis, og Johanis da at møde igien for Retten paa Schouf Tingstue.

Karen Sl: Lauritz Christensens Raadmands efterlefuersche Stefnt Øriens Glesnes for gield efter hans Vdgifne beuiis - 12 Rdr: 5 1/2 March som blev læst. Øriens møtte og sagde at hand har betalt her paa 3 Rdr: og sagde ellers at hand Vill betale hinde efter haanden som Mueligt Kand Vere. Saa belofuit Øriens at hand med En god Villie *Vel (Vil) betale for/schref/ne Sl: Lauritz Christensens efterlefuersche for ald Gielden 6 Rdr: de 3 Rdr: til Juel førstkommendis, og de andre 3 Rdr: til St: Hansdag nest efter huilchet hand hermed tilKiendis at efterkomme {det} Vnder Adtferd efter Lougen.

1681: 39b

Hans Spield og Knud ibmd: (Spield) St/efnt Jens Dyrøen formedelst hand schal hafue Vdført dem at hafue Stollet fisch, Men de dog iche hørt det af hans Egen Mund, Men Ole Kobbeltued Hafuer baaret hannem det for *Øyene (Ørene?). Jens Dyrøen møtte og sagde at hand iche hafuer saadant Sagt og iche lagt dem nogen Tiufuerj {lagt dem} til, og Ved dem iche andet end ære og got at beschylde. Og sagde {Jens} Hans Spield, at Oluf Kobbeltued \Kom/ til hannem i Byen \sagde/ at hand Ville tale med hannem og sige hannem noget her er en part i bygden som taler iche Vel om Eder, saa spurde hand huem det Var, Men hand sagde hand Kunde iche sige hannem det paa den tid huem det Var, og sagde Oluf der hos det gjorde hannem ont noch at hand schulle hørt saadan tale om dem, og at de hafde bit hannem af som hunde, da hand Ville fors\u/are dem; Oluf Kobbeltued møtte og sagde at nogle bymend sagde til hannem i hans Stue at de hafde Verit Vde at fische den heele Vge og faait 80 Tal fisch som blev dem frastaalit, og fra Jens Dyrøen blev staalit 200 Tal fisch, Og at Hans Spield og Knud Spield hafde Staalit fischen. Sagen optagen Indtil Videre beuiis i Sagen føris.

Kaaret til Laugrettismend Rasmus Hitzøen at giøre sin Laugrettisæd af Ny, og Mogens Lerøen

at fare til Laugtinge og sidde opigien.

Oversikt over uklare punkt i teksten

s. 20 l. 13 o.fra: af.ndit(?) afuindit?

s. 20b l. 10 n.fra: Oluf Ardersens(?) Enche Andersens?

s. 26b l. 14 n.fra: dis..(?) disuer? (desverre)

s. 35b l. 2 o.fra: indsingis(?) indsnigis?